

DARBININKAS

XLIX NR. 60 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. TREČIADIENIS - WEDNESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 9, 1964 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

L. Katalikų Mokslo Akad. suvažiavimas Fordhame

Šią vasarą gausu lietuvių suvažiavimų. Tarp jų labiausiai iškilio politinis suvažiavimas. Alto surengtas Washingtono, kultūrinis sąskrydis, "Lietuvių diena", Jungtinių komiteto surengta New Yorke, dabar mokslinis suvažiavimas, surengtas L.Katalikų Mokslo Akademijos New Yorke rugsėjo 5-7.

ISKILMINGA PRADZIA
Fordhame universiteto jaukiose ir elegantiškose patalpose rugsėjo 5 suvažiavimą pradėjo prof. V. Jeskevičius, S.J., rengimo komiteto pirmininkas. Perskaitė Vatikano valstybės sekretoriaus kard. Cicognani atsiųstą šv. Tėvo Pauliaus VI sveikinimą, pakvietė bendram posėdžiui pirmininką prof. A. Salį, kuris pasikvietė dar dr. J. Girnių ir dr. J. Vaišnorą, MIC. Akademijos pirmininkas prof. A. Liūima, S.J., pranešė apie akademijos veiklą: ji įsteigta 1922 Lietuvoje, atnaujinta Vakaruose 1954; narių turi šiuo metu per 180, turi židinius įvairiuose miestuose; paskutiniu metu 3 nariai pakelti į narius mokslininkus — dr. Adolfas Damušis, dr. Juozas Girnius ir prof. dr. Alfredas Sennas. Toliau akademijos pirmininkas plėtojo viziją mokslų pažangos, kurios įtakoje ryškėja nauja visuomeninė struktūra ir naujas žmogus. Po prof. J. Navicko apžvalginės ir rūpestingai paruoštos bei perduotos paskaitos apie "vertybių prasmę materializmo akivaizdoje" dalyviai pasiskirstė sekcijoms.

SEKCIJOSE

Darbai sekcijose truko visas tris dienas. Sekcijose svarstomi dalykai nebuvo apriboti bendra tema ar požvilgiu. Kiekvienos sekcijos organizatoriai pasirinko klausimus, kurie jiems šioje srityje atrodė gyvi. Vieni klausimus svarstė su visu moksliniu gilumu, kiti ieškojo populiarios formos. Dalyviams buvo proga pastebėti šį įvairumą, kuriame jungėsi ir senesnieji buvę aukštųjų mokyklų dėstytojai ir dabartiniai jauniečiai išaugę specialistai.

Lietuvių kalbos ir literatūros sekcijose prof. A. Salys kalbėjo apie sovietinėje ir rusų kalbos įtakoje sudarytus lietuvių kalbai naujadarus. A. Vaičiulaitis davė Vakaruose esančių lietuvių rašytojų kūrybos vaizdą. Politinių bei socialinių mokslų sekcijoje dr. A. Musteikis nagrinėjo laisvės klausimą enciklikoje "Pacem in terris". Medicinos sekcijoje dr. Z. Danilevičius informavo apie "vėžio etiologiją", dr. D. Jasaitis apie "raudonąjį ir rudąjį genocidą Lietuvoje". Istorijos mokslų sekcijoje itin buvo tiršta prane-

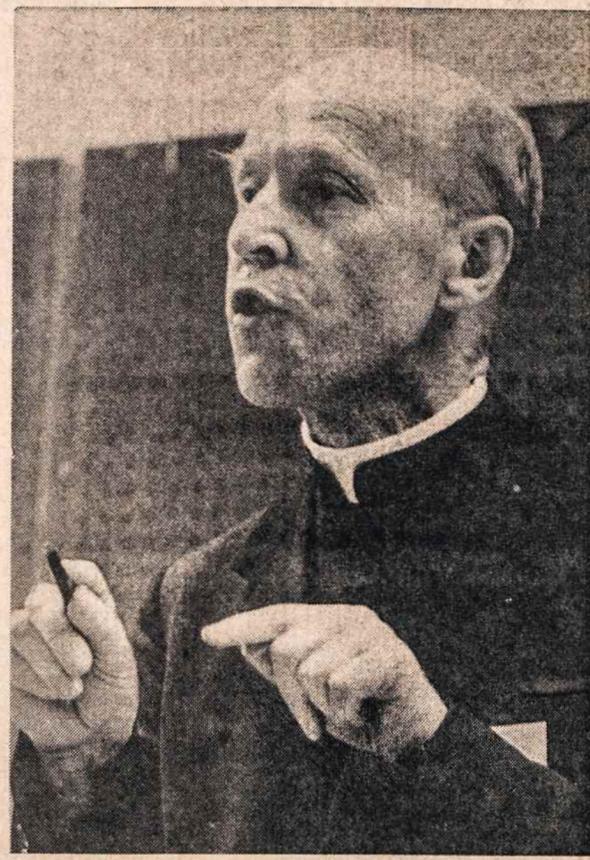
šimų: dr. J. Jakšto apie "Pavėluotą Lietuvos krikštą", kun. R. Krasausko apie "veiksnius nulėmusius katalikybės atgimimą Lietuvoje" po reformacijos, kun. dr. V. Gidžiūno, OFM, apie "Vienulių reikšmę Lietuvoje", kun. dr. K. Matulaičio, MIC, apie arkivyskupą Pr. Karvičiū. Filosofijos sekcijoje — kun. dr. F. Jucevičius — Filosofinė medžiagos samprata, teologijos sekcijoje — prof. A. Liūima, S.J., — Gyvosios dvasios uždaviniai materializmo akivaizdoje, kun. dr. P. Brazys, (mukelta į 8 psl.)

Šv. Tėvo sveikinimas Akademijai

L.K.M. Akademijos VI Suvažiavimo rengimo komisijos pirmininkui kun. J. Jeskevičius, S. J., iš Vatikano valstybės sekretoriaus gavo 1964 liepos 31 šį raštą:

Brangus Tėve Jeskevičiau, Sventajam Tėvui buvo malonu patirti, kad Lietuvių Katalikų Mokslo Akademia, įkurta 1922 m., turės savo šeštąjį Suvažiavimą rugsėjo 5-7 d. d. Fordhame universitete New Yorke. Sventasis Tėvas pavedė man Jo vardu pasveikinti Suvažiavimo dalyvius ir palinkėti sėkmės.

Lietuvių intelektualų sukurtos priemonės sutelkti mokslo žmonėms, kurie toliau vykdytų studijas ir plėstų lietuvių tautos kultūrinę raidą, yra Jo Sventenybei didelės paguodos šaltinis. Šiandien beveik labiau nei bet kada anksčiau yra reikalinga laikytis tų vertybių, kurios yra brangiausios, ypač jei jos atrodo puolamos iš visų pusių. Lietuvių tauta šimtmečiais kovoja, kad išlaikytų savo tikėjimą, nepaisydamą didelių kliūčių, tad matyti šiandien šį Su-

PROF. ANTANAS LIŪIMA, S. J. L.K. Mokslo Akademijos pirmininkas. Nuotr. P. Ažuolo.

važiavimą siekiant išplėsti katalikų mokslo įtaką yra nuoširdaus pasitenkinimo priežastis.

Sventasis Tėvas siūnia savo sveikinimus visiem Akademijos nariams bei organizatoriams ir pažada už Suvažiavimo pasiekimą melstis. Jis, visų bendrasis Tėvas, skatina Akademijos narius dar giliau įdiegti tuos principus, kurie, daro katalikų gy-

venimą geresnį ir pavyzdingesnį. Šiam tikslui Suvažiavimo dalyviams ir visiems lietuviams, kurie šias pastangas remia, Jis siūnia savo tėvišką Apaštališkąjį Palaiminimą. Su mano asmeniniais geriausiai šestajam Suvažiavimui sėkmės linkėjimais

Nuoširdžiai Jūsų Kristuje
A.G. Card. Cicognani

AZIJOS, EUROPOS, AFRIKOS GAISRAI — NIEKO GERO

Pagrindiniai židiniai, kuriuose plečiasi gaisrai, tebėra Vietnamas, Kipras, Kongo. Visuose padėtis negerėja.

VIETNAME: Khanhas — budistų belaisvis

Min. pirm. Khanhas, nors Amerikos atstovo Tayloro remiamas, vis labiau netenka valdžios, ir įsigali budistų politinė grupė, kurioje esą infiltravę ir komunistų. Jos reikalaujamas, emė šalinti iš valdžios generolus ir kitus aukštuosius pareigūnus, kurie nepatinka budistams. Jie būsią išsiųsti iš Vietnamo. Trijų generolų prieky pastatytas gen. Duong Van Minh, kuris eina kai kurias prezidento pareigas, sudarysias naują valstybės tarybą, parengsias rinkimus.

Gen. Maxwell Taylor parvy-

ko į Washingtoną tartis dėl Vietnamo vidaus chaoso, dėl kovos su komunistais.

KIPRE: Makarios pagalbos ieško Maskvoje

Kipro konfliktas tarp gyventojų graikų ir turkų neatlyžta. Graikai grasina blokuosią mairamas, vis labiau netenka valdžios, ir įsigali budistų politinė grupė, kurioje esą infiltravę ir komunistų. Jos reikalaujamas, emė šalinti iš valdžios generolus ir kitus aukštuosius pareigūnus, kurie nepatinka budistams. Jie būsią išsiųsti iš Vietnamo. Trijų generolų prieky pastatytas gen. Duong Van Minh, kuris eina kai kurias prezidento pareigas, sudarysias naują valstybės tarybą, parengsias rinkimus.

KONGO: paskelbta "liaudies vyriausybė"

Stanleyville sukilėliai komunistai paskelbė "liaudies vyriausybę", kuri turi pakeisti Tshombės vyriausybę. Tshombės kariuomenė priešinosi sukilėliams lig šiol sėkmingai. Nesisekė jam gauti paramos iš kitų Afrikos valstybių. Etiopijoje 14 Afrikos valstybių svarstė paramos klausimą, bet prieš tai reikalavo politinių reformų ir vyriausybės pakeitimo. Tshombė jų nutarimą atmetė.

— Prez. Johnsonas rinkiminę kovą rugsėjo 7 pradėjo šūkiu: "prosperity, justice and peace". Sen. Goldwateris paskelbė, kad jis sieks sumažinti pajamų mokesčius per 5 metus 25 procentais.

— Keatingas ir R. Kennedy pasisakė prieš prievartinį mokinių pervežimą New Yorke į "tolimesnes" mokyklas tik tam, kad būtų sumaišyti baltieji vaikai su juodaisiais. Tėvai rengia boikotą — neleisią vaikų išvežti. Švietimo tarybos pirmininkas Donovanas grasina nenusileisias jokiai boikotui.

— Amerikos komunistų partijos vadas Elizabeth Gurley Flynn, 74 metų, rugsėjo 5 mirė. Mirtį nuvyko į Sovietus, kaip prieš ją padarė Prancūzijos komunistų vadas Thorez ir Italijos kom. vadas Togliatti.

— Rytų Vokietija rugsėjo 8 paskelbė, kad leis rytų Berlyno gyventojams, senesniems kaip 65 metų, lankytis vakarų Berlyne pas gimines. Nuo kada — ne-paskelbė.

— Anglija ir Sovietai susitarė, kad anglai pastatys Krasnojarske sintetinių audinių dirbtuves už 84 mil. dol.

— Urugvajus rugsėjo 8 nutraukė diplomatinius santykius su Kuba. Santykius beturi iš lotynų Amerikos valstybių tiktaf Meksika.

— Atlante 6 mylios nuo Jones Beach rugsėjo 4 helikopteriu išgelbėtas Th. A. Clark, išbuves vandeny su gelbėjimosi juosta 8 valandas.

— Nedarbas rugpiūtų pakilo iki 5.1 proc., liepos mėn. buvo 4.9.

— Senesnio amžiaus asmenim gydyti įstatymą siekia sukliudyti gydytojų sąjunga. Ji kreipėsi į televizijas su programa prieš vyriausybės numatytą įstatymą. Trys televizijos stotys jų propagandinės programos nepriėmė, atsisakydamos tuo būdu ir nuo 750,000 dol.

UNIJS IR RINKIMAI: ar parama Johnsonui sumažės?

AFL-CIO vienigai pasisakė už Johnsoną-Humphrey. Iš tradicijos unijos remia demokratą. Johnsonas artimesnius ryšius palaiko su prezidentu Reutheriu negu su pirmuoju prezidentu Meany, kuris griežtai pasisako prieš komunistus ir Sovietų Sąjungą.

AFL-CIO slaptas narių nuotaukų apklausinėjimas betgi vadovybėje sukėlė aliarmą: esą jei rinkimai būtų rytoj, tai daugel narių balsus atiduotų už Goldwaterį. Nors dalis balsų gali nutrupėti tokiu būdu, tačiau unijų vadai įsitikinę Johnsono didele persvara rinkimuose.

BADAS 1970?

1970 metais šimtus milijonų žmonių ištiks badas Indijoje, Pakistane, Kinijoje. Per kitus penkeris metus badas ištiks Indonezijoje, Turkijoje, Persijoje, Egipte ir keletą kitų kraštų. Apie 1980 ateis į daugumą kitų Azijos valstybių ir į lotynų Ameriką. Taip skelbia Buffalo universiteto tyrinėjimų vicepirmininkas Raymond Ewell. Badas ištiksi dėl to, kad maisto gamyba neina tokiu tempu, kaip gyventojų priauglis — per 20 metų Azijos, Afrikos, lotynų Amerikos gyventojų skaičius padidėsias 900 milijonų.

— Popiežius Paulius VI rugsėjo 8 paskelbė, kad Bažnyčios susirinkimo trečioje sesijoje galės dalyvauti kaip klausytojai ir moterys bei pasauliečiai, svarstant atitinkamus klausimus

— Kuboje, esančius žvalgybos žinion, ekipa sovietinių ginklų užtikamai prigabenta visai lotynų Amerikai.

— Hurikanas Dora rugsėjo 8 pasiekė Floridos sritį. Gyventojų tūkstančiai iš anksto pasitraukė nuo pakrančių ir įsitaissė slėptuvėse. Tuo pat metu ateina ir kiti hurikanai — Ethel ir Florence. Praėjusiame hurikane Cleo žuvo 138 Karibuose, nuostolių 115 mil.

Kas trauksis nuo Goldwaterio?

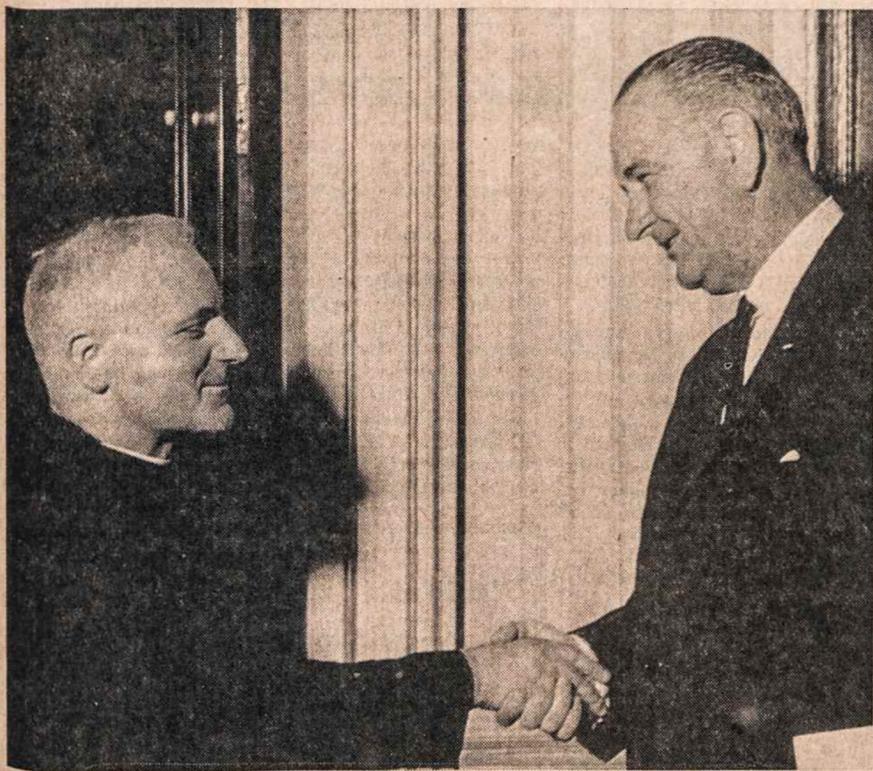
Platų samprotavimą davė žurnalas Look apie Johnsono ir Goldwaterio "tvirtoves". Jis teigia, kad abiejų partijų politikai sutaria, jog 1. Johnsono laimėjimas, kuris buvo visai aiškus metų pradžioje, dabar mažiau aiškus; rinkimus lemsianti maž persvara; 2. Johnsonas turi daugiau palankumo, tačiau laimėti galimybių turi ir Goldwateris; 3. Goldwateris laimės pietuose daugiau nei bet kuris lig šiol respublikonų kandidatas.

Lock nuo savęs priduria, kad Goldwaterio atrama esanti ne tik pietūs. Turi šalininkų ir šiaurės pramoniniuose miestuose. Per 30 m. juose buvę demokratų šalininkai tarp antros ir trečios kartos imigrantų. Dabar esą traukimosi nuo demokratų ženklų tarp lenkų, italų, lietuvių, airių. Priežastis — jie matą grėsmę, kad iš darbų juos išstumsią negrai. To paties traukimosi ir dėl tų pačių priežasčių esą pastebėta ir tarp unijų, kurios buvo demokratų tvirtovės. AFL-CIO prezidentas George Meany išpėjęs, kad pastebėta unijose antinegrinio sentimentų. Dar labiau, Meany tvirtinimu, neigiamai pasitarnavo pilietinių teisių įstatymui negrų riaušės. Look sumini McKeesport, Pa., nuomonių tikrinimą.

NEGRŲ RIAUŠIŲ VAISIAI

New Yorke, N. Jersey mieste, Patersono, Elizabetho, Rochesterio, Chicagoj, Philadelphiaj negrų riaušėse 5 buvo užmušti, 952 sužeisti, 2,484 suimti, krautuvių išplėsta 1,080, nuostolių padaryta už 6.5-8.5 mil.

— Amerikos keliuose liepos mėn. žuvo 4,410. Lig tol rekordas buvo 1963 rugpiučio mėn. — 4,310. Per 1964 septynis mėnesius žuvo 25,630. Padidėjo 11 proc., palyginti su 1963 tuo pat metu.

BALTUOSIUOSE RŪMUOSE. Tėvas P. Baniūnas, O. F. M., Darbininko administratorius, ir prezidentas L. B. Johnsonas tautybių spaudos priėmimo.

Čilė išvengė Kubos likimo

Čilėje rugsėjo 4 prezidentu išrinktas Eduardo Frei, krikšč. demokratas, socialinių reformų šalininkas. Lotynų Amerikoje ir Washingtono rinkimų rezultatas priimtas su palengvėjimu, nes neišrinktas marksistas ir komunistų sąjungininkas Allende Gossens, kuris būtų paveręs Čilę Kuba Nr. 2.

— Keliuose per savaitgalį žuvo 523.

NAMŲ SAVININKAI IR RINKIMAI

Detroito, kaip skelbia U. S. News... balsavimo keliu 136, 671 : 114,743 balsais priimtas įstatymas, kuris garantuoja namų savininkams, kad išnuomoti ar parduoti namą kiekvienas gali, kam nori. Įstatymas atmeta priverstinį pardavimą "specialiom grupėm". Įstatymas aiškiai nepalankus negram. Pilie-

tiųjų teisių komisija aiškina, kad priimtas įstatymas yra prieš valstybės konstituciją. Tačiau būdinga, kad tokį įstatymą priėmė Detroitas, kuris visada yra demokratų ramstis.

— Italijos komunistai rugsėjo 4 paskelbė Togliatti memorandumą, kuriame kritikuojamos Maskvos siekimas pasmerkti Kinijos komunistus ir pasisakoma už komunistų partijų nepriklausomybę atskiruose kraštuose.

Viso pasaulio komunistai gina Hitlerį

Stalino ir Hitlerio sąmokslas (6)

Maskvoje 1939 rugsėjo 28 Hitlerio užsienio reikalų ministras Joachim von Ribbentropas ir Molotovas pasirašė naują sutartį: Lietuva tenka Sovietų Rusijai, o papildoma dalis Lenkijos — Vokietijai. Kiek?

„Mes buvome liudininkai, — rašo vokiečių pasiuntinys patarėjas Gustavas Hilgeris, — kaip Stalinas paėmė stambų melsvą pieštuką ir žemėlapyje išbrėžė liniją. Pietuose prasidėjo nuo Lietuvos Vokietijos sienos ir ėjo iki Čekoslovakijos“.

Kai vokiečių ir rusų bendroji komisija tą liniją vedė žemėje, bolševikai akiai jos laikėsi, nes tai Stalino linija. „Reikėjo pusiau dalyti miestelius, kaimai ir net sodybos“...

Komunistai visame pasaulyje sujudo šaukti, kad niekas nesikištų į Stalino ir Hitlerio dalybą ir neskelbtų karo. Dideli mitingai suorganizuoti Jungtinėse Valstybėse, Italijoje, Belgijoje. Atrodė keista ir nenatūralu, kai komunistai gynė fašistus, šaukė 'valio' Hitleriui ir Mussoliniui...

Londonė buvo sušauktas 'Liaudies kongresas'. Prancūzai komunistai nušvilpti, kam jie parlamente balsavo už išlaidas karui. Anglų darbių partija pasiepta už patriotinę laikyseną. Žmonės kraipė galvas: ar komunistai nesikrausto iš proto gindami Stalino ir Hitlerio imperialistinį karą.

Zinoma, jie sakėsi kovoją už 'taiką'... Tokį šūksnį paleido Molotovas savo kalboje 1939 spalio 31, kai į Baltijos valstybes buvo jau įkraustytos raudonosios bazės. Vėliau aiškinta, kad Sovietų Rusija turėjo tos priemonės griebtis, prieš stiprėjančią Vokietiją. Tuo tarpu Molotovas savo kalboje pabrėžė, kad "stipri Vokietija yra būtina sąlyga taikai Europoje".

Sovietų Rusija ramstė Hitlerį kiek galėdama. Vokiečių karo laivynui leido naudotis Murmansko uostu ir Kolos pusiasalio įlankom Šiaurės jūroje. Murmanske buvo prisiglaudęs didžiulis vokiečių 'Bremeno' keleivinis laivas, begrižtas iš Amerikos. Kol uoste apsitvarkė ir toliau išplaukė, rusai niekam neleido įvažiuoti nei išvažiuoti. Kai 1939 gruodžio 13 anglų užpultas vokiečių karo laivas 'Graf Spee' pasiskandino prie Montevideo, Sovietų Rusijoje to laivo jūrininkai buvo išgirti kaip karžygiai.

Savo ruožtu bolševikai norėjo, kad vokiečiai inžinieriai padėtų Leningrade (Petrapijlyje) statydinti povandeninius laivus. Dalis vokiečių technikų atvyko ir dirbo.

Molotovas 1940 vasario 11 lankėsi Berlyne ir pasirašė naują prekybos sutartį. Sovietų Rusija pažadėjo per 12 mėnesių pristatyti Hitleriui prekių už 500 milijonų markių, daugiausia žibalo ir javų. Ukrainoje ant tos sienos, kurią Stalinas išvedė savo mėlynu pieštuku, buvo tiesiami vamzdžiai: jais turėjo į vokiečių pusę tekėti žibalas ir byrėti grūdai.

Vokietijos pasiuntinys grafas Schulenburgas 1940 gegužės 7 pranešė Molotovui, kad Vokietijos kariuomenė įžengia į Olandiją ir Belgiją. Molotovas sveikino: "Sovietų vyriausybė gerai supranta, kad Vokietija turi gintis nuo prancūzų-anglų užpuolimo". Taip pat Molotovas sveikino Stalino vardu, kai vokiečiai 1940 birželio mėn. viduryje privertė pasiduoti prancūzams: "Sovietų vyriausybė nuoširdžiai sveikina tvs-kantį vokiečių kariuomenės pasisekimą".

Tą pačią dieną, (1940 birželio 17) kai Prancūzijos maršalas Petainas paprašė karo paliaubų, bolševikai okupavo Bal-

tijos valstybes — Lietuvą, Latviją, Estiją. Po penkerių dienų, birželio 22, Molotovas pranešė Schulenburgui, kad Sovietų Rusija prisijungia Besarabiją ir Bukoviną. Apie tai anksčiau nebuvo kalbėta. Vokietija išreiškė protestą, bet tai nieko nepadarė. Hitleris raukėsi dėl greito Baltijos valstybių okupavimo, dar labiau apsiniaukė dėl Besarabijos.

Hitleris 1940 liepos mėn. pabaigoje jau pradėjo galvoti apie karą su Sovietų Rusija. Kariuomenės štabai buvo įsakytą paruošti žygio į Rusiją planus. Karą buvo numatęs pradėti 1940

rudenį, bet kariuomenės vadovybė prilaikė: nespėdanti tinkamai pasiruošti. Zaidimas ėjo toliau.

Berlynan vėl buvo pakviestas atvykti Molotovas. Jis atkeliavo 1940 lapkričio 12 su 60 žmonių delegacija. Tarp jų buvo Vladimiras Dekanozovas, Lietuvoje įtūpęs Justiną Paleckį, dabar numatytas sovietų pasiuntiniu Berlyne. Molotovas du kartu kalbėjosi su Hitleriu. Sovietų Rusijos užsipašymai buvo milžiniški, paimti iš senosios Rusijos carų archyvo. Štai jie:

Rusijos įtakai priklauso Rumunija, Bulgarija ir Turkija. Dardaneliuose gauna savo lai-

vynui bazę. Vokiečiai pasitraukia iš Suomijos. Japonai užleidžia rusam akmenis anglies ir žibalo koncesijas Sachaline Rusijos karo laivynas iš Baltijos jūros laisvai praleidžiamas į Atlantą.

Hitleris su Ribbentropu paklausė ir nukreipė Molotovą į šalį: geriau kalbėkim apie prekybinius reikalus, dabar jie svarbiausi.

Molotovas: "Vokietija neatlieka savo pažadėjimo ir nepristato tiek techniku, kiek mums reiktų".

Išikiša maršalas Hermanas Goeringas: "Jūs norite tokios techninės pagalbos, kad mes turėtume išduoti visas savo gamybos paslaptis". Abudu nusišypsavo.

(Bus daugiau)

BELL SYSTEM paviljone Rūta Lee-Kilmonytė ir John Pries paviljono inžinierius, Amerikos lietuvis, kalba su Elena Kulber (matosi ekrane). Nuotr. Richard Yuknevič — Bell Telephone. (Jis irgi Amerikos lietuvis).

AR REIKĖJO VAŽIUOTI AUSTRALIJON?

Drauge rugpiūčio 28 Jonas Soliūnas duoda įdomios informacijos apie Australijos lietuvius, apie australų elgesį su užsieniečiais ir kaip jie pažiūrėjo į atvykusius sportininkus lietuvius.

Lietuviai ten gyvena kitaip nei Amerikoje:

"Mums, gyvenantiems susispietus į kupetas, tiesiog neįmanoma įsivaizduoti Australijos lietuvių padėties. Jie yra išsibarstę keturiuose vėjuose. Jie neturi tokių kolonijų kaip chicagiešiai, clevelandiešiai ar kiti S. Amerikos lietuviai. Gyvenant tokioose plotuose, sunku yra vienam antrą prisisausti, kartu pabendrauti..."

"Mūsų sportininkai Australijoje suvedė vienon šeimon tūkstančius tautiečių, kurie buvo dešimtis metų nesimatę. Ir tie, kurie jau buvo visiškai benuskęstą svetimom žūron, griebėsi už mūsų rinktinės kaip už šiaudų. Tiesiog būdavo neįtikėtina klausyti, kaip išsiskleidę lietuviai važiudavo tūkstančius mylių mūsų sportininkų pamatyti. O štai vienas, geriau pasiturintis, nūsiamdė lėktuvą ir atmovė tiesiog į rungtynes".

SPAUDA

"Rinktinė vietos lietuviams buvo lyg Lietuvos dalis... Varganas yra lietuviškas ryšys Australijoje. Pora laikraščių, vienu kitur lietuviški namai, keletas jaunimo organizacijų — tai stambesnieji jų tarpusavio ryšiai. Jų per mažai, ir dėl to kiekviena nauja virvė, bandanti visus Australijos lietuvius aprišti, yra daugiau nei sveikintina".

"Mūsų rinktinė Australijoje iškėlė lietuvių vardą. Lietuvių vardas skambėjo kasdien Australijoje".

American-Lithuanian ar tik American:

"Australiška ambicija didelė. Pralaimėti rungtynes sporto aikštėje nėra smagu, tačiau australui buvo dažnai skaudu... Kad australams būdavo nesmagu prieš mūsų rinktinę pralaimėti, galima buvo justi iš jų spaudos puslapių. Jei prieš rungtynes mūsų rinktinė būdavo visados pristatoma "American-Lithuanian" vardu, tai po rungtynių didelėse antraštelėse lietuvių vardas iškrisdavo. Kągi pralaimėti krepšinyje prieš amerikiečius — nieko nuostabaus, bet prieš kažkokius lietuvius — nei šis nei tas".

Australas ir užsienietis: "Australai yra dideli nacionalistai. Jie ne tik vaizduoja, kad myli neapsakomai savo kraštą, bet ir visus kitus verčia tą kraštą pamilti... jie nesidrovi pasakyti praeiviui, kad jis turėtų angliškai kalbėti... Australijoje užsienietis yra laikomas mažesniu už vietinį gyventoją. Neangliška pavardė neretai yra kliūtis geresniam darbui gauti. Net ir mokslo srityje jaučiama, kad užsienietiška pavardė arba akcentas gali uždaryti vartus tolimesniam tobulėjimui"...

"Jeigu S. Amerikoje mes didžiuojamės esą lietuviai, tai Australijos lietuviai skundėsi, kad toks jų pasididžiavimas

neranda vietiniuose pritarimo ir įvertinimo. Žodžiu, ten yra daugiau vertinama pasididžiavimas "nauja tėvyne", bet ne savo kilmės išpažinimu".

"Mūsų rinktinė Australijoje iškėlė lietuvių vardą. Lietuvių vardas skambėjo kasdien Australijoje".

American-Lithuanian ar tik American:

"Australiška ambicija didelė. Pralaimėti rungtynes sporto aikštėje nėra smagu, tačiau australui buvo dažnai skaudu... Kad australams būdavo nesmagu prieš mūsų rinktinę pralaimėti, galima buvo justi iš jų spaudos puslapių. Jei prieš rungtynes mūsų rinktinė būdavo visados pristatoma "American-Lithuanian" vardu, tai po rungtynių didelėse antraštelėse lietuvių vardas iškrisdavo. Kągi pralaimėti krepšinyje prieš amerikiečius — nieko nuostabaus, bet prieš kažkokius lietuvius — nei šis nei tas".

Autorius baigia kelionės reikšmę šiuo pareiškimu: "Dabar ne tik vyresnysis, bet ir pauglys lietuviukas Australijoje gali didžiuotis, kad jis yra lietuvis. Pasididžiavimas savo vardu atstatytas".

BERLYNE iš k. į d. Himmleris, vokiečių vertėjas Hilgeris, Molotovas ir Ribbentropas.

Čiurlionį, Donelaičių ir Lietuvą nukėlė į Azijos kalnus

Lietuvos alpinistų ekspedicija, vadovaujama Kazio Monstvilos, išvyko į Tadžikiją, į Pamiro kalnus. Liepos 28 jie užkopė dvi viršūnes, kurios dar buvo bevardės. Vieną 5,800 metrų aukštyje Lietuvos alpinistai pavadino M.K. Čiurlioniu, antrą 5,800 metrų aukštyje — Kristijoną Donelaičiu. Pačią viršukalnę su trim kalnais 6,000 metrų aukštyje pavadino Lietuva.

Taip pranešė ekspedicijos dalyvis J. Krištopaitis Tiesos rugpiūčio 29 nr.

Zavintis lietuvių alpinistų sportu, dėmesio vertas paradoksas, kad rusai gabena rusišką vardus į Lietuvą vietom kurios priklauso Donelaičiu, o lietuviams gabena Donelaičio ir kt. lietuviškus vardus į Aziją. Skirtumas nebent tas, kad Donelaičiu ir Čiurlioniu vadinamos vietos, kurios dar neturėjo vardų, gi Čistyje vady, Iljnskoje, Nesterovo vardais vadinamos vietos, kurių senovis vardus Romintą, Tolminkiemį, Gumbinę — rusai ištrynė — lyg čia nebūtų jau Lietuva, lyg Lietuvai nereiktų dangintis į Azijos kalnų viršūnes.

"Gyvas žodis apie JAV daile" Lietuvoje lankėsi "pažangus JAV dailininkas, žurnalistas ir visuomenininkas Rudolfas Ba-

LIETUVOJE

ranikas", rašo Tiesa rugp. 29. Iš Lietuvos jis išvykęs 1938. Pagal Tiesos informaciją jis lankėsi Dailininkų Sąjungoje, "pažymėjo, kad pažangieji JV dailininkai aktyviai domis ne tik kūrybiniu tarybinių dailininkų darbu, bet seka teorines diskusijas, skaito teorinius straipsnius, kuriuos iš tarybinės spaudos perspausdina pažangieji Amerikos leidiniai... Kaip A-

merikos dailininkų sąjungos New Yorko skyriaus valdybos narys, — pažymėjo jis, — aš ipareigotas pasidomėti, kaip pas jus tvarkomi kūrybiniai ir organizaciniai reikalai, o taip pat perduoti New Yorko dailininkų sveikinimus".

Jei New Yorko dailininkai paskaitytų tokią Tiesos informaciją, kas jų vardu ir kaip "reprezentuoja" JAV meną bei menininkų nuomones Lietuvoje, turėtų gardaus juoko.

Kas Pirciupio žudynių kaltininkai

Pirciupio kaimas buvo 1944 vokiečių sudegintas su 119 žmonių kaip represija už vokiečių karinių transportų užpildinimą iš Rudnikų girios. Kas buvo tie užpildinėtojai, užtraukę kaimui nelaimę, sovietinė spauda vis aiškiau prastaria. Antai, Tiesa rugpiūčio 29 rašo:

"Pirmaisiais karo metais eilinis Piotras Semionovas buvo sunkiai sužeistas mūšyje netoli Leningrado, prie Staryje Rusy. Fašistai jį atgabeno į Vilnių ir uždarė Antakalnio kalėjime. Vėliau Semionovą perkėlė į Valkininkus, kur jis kartu su kitais bėlaisviais tiesė plentą. "Sunkios ir alkanos dienos brandino pabėgimo planą. Proga pasitaikė gana greitai, ir

Semionovas su trim draugais atsидūrė Rudnikų girioje.

"Vienas šautavas su trim šoviniais ir revolveris su vienu šoviniu — nedaug tenuveiksi šitaip ginkluotas. Iš valstiečių pabėgėliai sužinojo, kad netoliese esanti eigučių mokykla, kur galima gauti ginklų.

"Rytojaus dieną keturi išvargę, kone beginkliai vyrų apsupo mokyklą. Tos dienos laimėkis buvo dešimt medžioklinių ir keletas kovinių šautuvų.

"Taip Rudnikų girioje susikūrė viena pirmųjų partizanų grupių, vėliau susijungusi su kitais partizaninio judėjimo būriais. Semionovo būrys savo partizaninės veiklos metu susprogdino septynis esalonus su prieš kareiviais ir technika..."

JAU IŠMOKAMI KARO NUOSTOLIAI

Washingtonė veikia įstaiga, kuri padengia antrojo pasaulinio karo nuostolius tiem, kurie tuo metu buvo JAV piliečiai ir nukentėję nuo nacių arba japonų. Įstaiga angliškai vadinasi: Foreign Claims Settlement Commission of the United States.

Rugsėjo 3 įstaigos direktorius dr. Edward D. Re išmokėjo pirmuosius pinigus: advokato F. Gloyd Awalt įteikė du čekius po 5000 dol. kiekvieną.

Tie pinigai skiriami Herman ir Jeanne Bernard, iš Somerville, Mass., kurių sūnus John Lucien Bernard nuskendo su SS

Athenia laivu lygiai prieš 25 metus — 1939 rugsėjo 3.

John Lucien Bernard tada buvo 23 metų ir vasarą praleido keliaudamas po Europą. Jis buvo gavęs stipendiją iš Bostono meno muziejaus ir buvo pasižymėjęs studentas. Prasidėjus karui, rugsėjo 1 išplaukė britų keleiviniu laivu SS Athenia ir po dviejų dienų, vokiečiam torpedavus laivą, žuvo Atlante.

Šis galimybės pavyzdys yra tik vienas iš keturių, už kuriuos galima prašyti, kad būtų atlyginti nuostoliai.

KADA PRABILS PATI WARRENO KOMISIJA?

Warreno komisijoje buvo susijaudinimo, kada Journal American paskelbė Warreną apklausinėjimų Ruby tekstus. Kaip jį laikraštis galėjo gauti? Dabar tas pats laikraštis paskelbė Warreną apklausinėjimą Mark Lane, Lee Oswald motinos advokatai iš New Yorko, kovo 4. Lane liudijo, kad 8 dienas prieš prezidento nužudymą Ruby klube buvo susitikę trim valandom trys asmenys: Ruby, Bernard Weisman ir policininkas Tippit (nušautas). Iš kur tas žinias Lane gavo, jis šalinio nenurodo.

F. ČEKĀUSKAS, surinkęs daugiausia taškų. Nuotr. Z. Degučio.

Naujiena! Naujiena!

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Patikima ir žinoma firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą leidžiamiesiems siuntiniams siųsti į SSSR praneša: Eilėje užsakymų sovietinės gamybos prekėms, kaip tai — AUTOMOBILIAMS, ŠALDYTUVAMS, TELEVIJIOS APARATAMS ir kt. jūs galite užsakyti savo giminėms ir draugams DOVANŲ UŽ BET KOKIO DYDŽIO SUMĄ konkrečios prekės nenurodydami ir palikdami ją pasirinkti pačiam gavėjui.

PRISTATYMAS GARANTUOTAS. GAVĖJAS NIĖKO NEMOKA.

Kreipkitės į vyriausią įstaigą: 45 West 45th Street; kambarys 1101 New York 36, N. Y. Tel.: CI 5-7905

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungta AMERIKA, LDS ORGANŲ DARBININKŲ IR LIETUVIŲ ŽINIAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštis tinka REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIUS. Straipsnius ir korespondencinius rašinius siųskite adresu: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11213. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Dėmesio didžiajam lietuvių šaltiniui

Grijžtančiųjų po vasaros atostogų mokykla vaikams mums primena nemalonias tikroves: vietinė mokykla duos viską mūsų jaunimui, tik ne pačius svarbiausius dalykus: gimtosios kalbos žinojimą, savos tėvynės ir jos kultūros pažinimą ir prisiėmimą prie jų. Be šių dalykų išaugęs mūsų jaunimas būtų prarastas Lietuvai ir lietuviybei. Kad taip neatsitiktų, jau visa eilė metų veikia šeštadieninės lituanistinės mokyklos, dažniausiai besinaudojančios parapijų globa ir paramomis. Tai vargo mokyklos, tačiau atliekančios neįvertinamos reikšmės misiją.

Tai ką mūsų jaunimas gaus šeštadieninėje mokykloje, negali duoti jam nei šeima, nei organizacija, nei kuris kitas veiksnys. Šioje mokykloje jei su ja nuodėmiai bendradarbiauja tėvai, mokiniai yra sistemingai mokomi lietuvių kalbos ir rašybos, teikiamos jiems žinios apie Lietuvos praeitį, jos dabartinę padėtį, jos kultūros lobius ir heroiškas lietuvių kovas dėl laisvės. Tai žinios, kurios duoda pagrindą jaunuoliui toliau plėtoti savo lituanistinę išsilavinimą. Drauge su tomis žiniomis ugdoma tautinė sąmonė, formuojama jo lietuviška asmenybė. Tam tikslui ypatingai padeda lietuviška mokyklos aplinka, rengiami minėjimai ir mokytojų nuolatinės pastangos įdiegti savo tautos meilę. Draugystė užsiėmęs šeštadieninėje mokykloje, riša ir paskui mokyklą jau baigus. Be to, šeštadieninė mokykla sudaro gerą atamą mūsų jaunimo organizacijoms.

Lituanistinė mokykla ir joje dirbanti mokytojai stengiasi išugdyti mūsų jaunimą tokį, kad jis vėliau patys testis lietuviškos kultūros išvystydamas ir gyventų bendraisiais lietuvių tautos rūpesčiais. Ar tai pasi-

seks, didžia dalimi priklauso nuo tėvų ir nuo visos lietuvių visuomenės. Jaunimas pats į mokyklą neateis. Tėvai turi pareigą savo vaikus išauklėti lietuviškai. Tai reikalauja aukos.

Mūsų metų pradžia duoda progą pagalvoti ir pasiryžti šeštadieninei mokyklai teikiama pagalba pasinaudoti. Nepaslapstis, kad tik dalis tėvų šiuo atžvilgiu savo pareigas atlieka. Kai kurie iš jų tai daro ir turėdami ne pa labiausias sąlygas: jie veža vaikus po keliasdešimt mylių. Garbė jiems! Ir tai tebūna pavyzdys kiekvienam lietuviui

Šia proga primintina, kad ne tik tėvai, bet visa lietuviškoji išeivija turėtų domėtis šeštadienių mokyklų darbu ir visais būdais jas remti, nes be tų mokyklų išugdyti mūsų jaunimą lietuviškoje dvasioje sveti-

NEW YORKO vykiai šokėjai pasaulinėje parodoje lietuvių dieną. Nuotr. V. Maželis.

Bendruomenė eina su gyvenimu

Rugsėjo mėnuo yra Lietuvių Bendruomenės mėnuo. Ne kartą jau buvo nutarta, kad per tą mėnesį visa mūsų spauda ir lietuviai, kur tik jie gyvena laisvajame pasaulyje, būtų pasiryžę aiškinti, kas yra Lietuvių Bendruomenė, ir dėti pastangas ko daugiau tautiečių suburti į Bendruomenę.

Mes manome, kad kol bus lietuvių pasaulyje, tol Lietuvių Bendruomenės idėja ir tokia jos organizacija gyvuos. Ir gyvuos ji tiek ir tol, kiek ir kol ji eis su gyvenimu, prisitaikys ir panaudos jo vis naujus besikeičiančius reikalavimus ir sąlygas. Ir ne tik panaudos, bet ir pati mėgins sau palankias sąlygas išugdyti.

Atsakyti į klausimą ir teisingai nuspresti, kas reiškia „visuomet eiti su gyvenimu“, nėra lengva. Tuos klausimus per-

JUOZAS J. BAČIONAS
PLB Valdybos pirmininkas

mose sąlygose yra beveik neįmanoma. Tai gerai žino tėvai, kurie neturi progos tų mokyklų pagalba pasinaudoti.

Grįžimo į mokyklas laikas laipazdina visus, kurie tik turi mokyklinio amžiaus vaikų. Tenedieka nė vieno lietuvi, kuris savo vaikams neleistų pasinaudoti veiksminga šeštadienių mokyklų pagalba išaugti sąmoningais lietuviškai. St. Dz.

voje kaip tik buvo tokios sąlygos. Motina prie ratelio priešpaudus laikais mokė savo vaikus skaityti iš elementoriaus ar maldaknygės ir rado būdų jiems įkiepyti Lietuvos meilę. Išgyventa vergija, baudžiava, okupacijos, Kražių skerdynės. Didedi ir nedraugiški kaimynai. Bet kai lietuvių tauta rengėsi laisvei, kovavo už ją, prisitaikė ir panaudojo tarptautines sąlygas (jų tarpe JAV prezidento Wilsono tautų apsiėmimo programą), tai buvo laimėtas net pats aukščiausias politikos siekimas — valstybinė nepriklausomybė.

Tuo laiku per šimtą metų išeivijoje mūsų tautiečiai išliko lietuviškai tik ten, kur jie būrėsi, laikėsi vienas prie kito, sukūrė pagrindus savo bendram ir lietuviškai švietimui ugdyti, kultūriniam savaimingumui pareikšti. Tuomet jie jau galėjo ir senajai tėvynei naudingai pagelbėti.

Kur nebuvo lietuviško švietimo, savo kultūros ugdymo, tautinės garbės ir sąmonės gilinimo, platesnio žvilgsnio už laukinius asmenius išrovavimus ir pramogas, — ten lietuvių žiniaviečių neatlaikė, gyvenimo modernėjimui nepritaikė, galimybių lietuviškai neišnaudavo ir beveik išnyko. Teisybę sakant, jie neišnyko, bet sutirpo kitų tautų jėgoje.

NUO JOGAILOS IR JADVYGOS LIGI „KAIP SMOGIAU LAIKAS PRALEISTI“

Mano atsiminimu, lietuvių Amerikoje pradžioje būrėsi labai savotiškai, nes tokios buvo sąlygos, tokia susidūmėsi jų tautinė sąmonė ir mažiau negu kuklus jų pasirengimas visuomeninio gyvenimo būdai. Buvo steigiamos organizacijos, kaip „lietuvių lenkų Jogailos draugystė“ arba „lietuvių lenkų Jadvygos draugystė“. Į jas stėjo tie, kurie mokėjo susikalbėti lenkiškai ar norėjo būti „ponai“, nes tada laikė kažkuo aukščiau už gryną lietuviškumą. Tai buvo praeities liūdny ir juckingos liekanos. Gyvenimas ne taipėjo ir tos draugijos vėliau išnyko.

Tada pradėjo kurtis lietuviškai aiškesnės Sv. Jono, Sv. Juozapo, Sv. Kazimiero, Sv. Jurgio, beveik visais lietuviškas šventųjų vardais draugijos, o po jų sekė Mindaugo, Gedimino, Vytauto, Simono Daukanto, Karei-

atskirai pašarvoti: Sofija miestui bažnyčioje, Pranciškus Ferdinandas — rūmų koplyčioje, Hofburge. To reikalauja rūmų tradicijos.

— Ne, aš negaliu su tuo sutikti, — taria imperatorius. — Sofija parodė daug narsumo, būdama tą tragišką dieną draugte su savo vyru. Ir jis labai ją mylėjo.

— Bet, Jūsų Didybė, — spiriasi užvaizdas, — aš nedrįstu imtis atsakomybės ir laužyti tradicijas. Mano sąžiningumas...

— Klausykite, — imperatorius jau prikiša, — jūsų „sąžiningumas“ ras išeitį, kaip ir kitais atvejais. Man svarbu, kad abudu drauge būtų pašarvoti Hofburgo koplyčioje.

Maršalas Alfredas nusilenkia ir įsėina. Jis greitai sumeta naują planą ir vėl pasiūkia savo pagelbininką.

— Praneškite „Viribus Unitis“ kreiseriui Triesto uoste, kad lavonų į sausumą dar nekeltų ir Vienon neveztų. Reikia pertvarkyti ceremonialus. Imperatorius savo valia daro išimti: abudu bus šarvojami rūmų koplyčioje. Tai dėl to, kad imperatorius nesveikas ir negali važiuoti į miesto bažnyčią ir primineti užuojautų. Laodotuvės bus skubios ir tylios, be jokios viešumos.

Valdininkas tariasi gerai nenuviręs naujų instrukcijų. Jis rimtai klausia:

— Ką reiškia: be jokios viešumos? Ar nebus kviečiami kiti šalių karaliai ir kunigaikščiai? Austrija, rodos, neužsitarė tokios negarabės.

— Čia ne garbės reikalas, bet saugumo, — atkerta Alfredas de Montenuovo. — Mes negalime imtis atsakomybės už krūvą susirinkusių Europos valdovų Sarajevo žudikų rankos ilgos...

Valdininkas dar pastebi: — Yra žinia, kad atvyksta Vokietijos kaiseris Vilhelmas.

— Jis neatvyks. Tuo pasirūpino užsienio reikalų ministras. Prašau prisitaikyti prie naujo ceremonialo.

Užsienio reikalų ministras Leopoldas Berchtoldas parėmė rūmų užvaizdą. Europos valdovų sąskrydis Vienoje buvo nepageidaujamas, nes galėjo suristi Austrijos vyriausybės rankas, kurios siekė gerai papurtyti savo kaimynę Serbiją.

KARSTAI į Vienos geležinkelio stotį buvo atvežti liepos 3 tik šeštąją dieną po atentato. Sosto įpėdinio karštą iš traukinio iškėlė puskarininkai, į Hofburgo koplyčią per miestą lydėjo ulonai. Sofijos karštą iškėlė rūmų tarnai ir iš paskos vežė miesto laidojimo biuras. Taip buvo patvarkę Montenuovo „ceremonialas“, kad prodytų skirtumą tarp karališkos ir paprastos kilmės žmonių. Skirtumai kartojosi ir toliau.

LIETUVIŲ DIENĄ pasaulinėje parodoje Lietuvos atstovas J. Kajeckas, sen. K. B. Keating, vysk. V. Bizygys. Nuotr. V. Maželis.

VISAIP ĖJOME „SU GYVENIMU“

Būtų per ilga istorija išminti, kaip daugiau prasikūrę lietuvių statė draugijų ir klubų namus, sales, steigė biznio bendroves. Tie namai ir biznio kompanijos šiądien dauguma jau yra visai išnykę ar tik merdėja be vilties išventgi numatyto likimo. Jos irgi nėjo su gyvenimu, atsakyčiau; tik reikėtų daug aiškintis, su kokių gyvenimų jos turėjo eiti ir kas reiškia „eiti su gyvenimu“.

Bet ir tada kartais būdavo gudrių žmonių, kurie mokėjo (nukelta į 5 p.l.)

LIETUVIŲ DIENĄ pasaulinėje parodoje Lietuvos atstovas J. Kajeckas, sen. K. B. Keating, vysk. V. Bizygys. Nuotr. V. Maželis.

Šūviai Sarajeve

ISTORINIS REPORTAZAS

(6) LAIDOTUVĖM rūpinosi kunigaikštis Alfredas de Montenuovo, vyriausias imperatoriaus rūmų užvaizdas, maršalas. Jam apščiui nemalonumų pridarydavo velionis Pranciškus Ferdinandas, sosto įpėdinis, mėgęs pasielgti kitaip, negu rūmų taisyklės reikalavo. Vedęs nelygios savo kilmės žmona, sudarė nesmagią padėtį ir dabar: kaip laidoti? Užvaizdas savo taisyklių kodekse neranda nurodymų, kas daryti, kai vienas lavonas „karališkas“, o kitas — ne.

Alfredas Montenuovo ilgai galvos nesuka. Jam aišku, kad moteris, kuri įsispraudė į karališką šeimą vedybom, mirties yra išskirta iš karališkų šermentų. Tai lygiai tas pats, kaip mirtis kad baigia vedusiųjų priesaiką.

Užvaizdas pasiūkia savo pagelbininką, kuriam pavesta laidotuvių tvarkos priežiūra ir sako:

— Sofija bus laidojama iš miesto bažnyčios. Ji negali būti pašarvota Hofburgo koplyčioje. Ta koplyčia skirta tik tai-

karališkos kilmės asmenim. Valdininkas nustemba: — Kaip tai? Negi negali būti išimties?

— Kokios išimties? — pasta-to akis Alfredas. — Karališkos tradicijos išimčių nedaro. Prašau laikytis nustatyto ceremonialo.

Valdininkas traukdamas pečiaus įsėina. Nebe jis vienas nesmagi padėtį ir dabar: kaip laidoti? Užvaizdas savo taisyklių kodekse neranda nurodymų, kas daryti, kai vienas lavonas „karališkas“, o kitas — ne.

Alfredas Montenuovo ilgai galvos nesuka. Jam aišku, kad moteris, kuri įsispraudė į karališką šeimą vedybom, mirties yra išskirta iš karališkų šermentų. Tai lygiai tas pats, kaip mirtis kad baigia vedusiųjų priesaiką.

Užvaizdas pasiūkia savo pagelbininką, kuriam pavesta laidotuvių tvarkos priežiūra ir sako:

— Sofija bus laidojama iš miesto bažnyčios. Ji negali būti pašarvota Hofburgo koplyčioje. Ta koplyčia skirta tik tai-

Alfredas de Montenuovo, kildes iš Bathany giminės, buvo patogiai įsitaisęs imperatoriaus rūmuose, bet ir liko neaišku — savo labui ar Habsburgų dinastijos kerštui? Velionis Pranciškus Ferdinandas to užvaizdo nemėgo, bet imperatoriui jam pataikavo, lyg norėdamas atpirkti jaunystės kaltes. Po Sarajevo atentato daug kas įtarinėjo, kad Bathany giminės palikuonis turėjo ryšių su Serbijos žudikais. Kaip ten buvo ar nebuvo, bet sosto įpėdinio šerminis apdrūmstė savo „nekeičiamu ceremonialu“, nors ir turėjo kai ką keisti.

Įsikūšio naujas sosto įpėdinis Karolis, imperatoriaus brolio Otono sūnus, kuriam pasirodė, kad maršalas Alfredas de Montenuovo naudojasi seno imperatoriaus nesiorientavimu. Imperatorius buvo visai sugniužęs. Vis dėlto reikalą suprato ir paliėpė pašaukti vyriausį rūmų užvaizdą.

— Aš girdžiu, kad nori nelaiminguosius laidoti skyrium, — sako savo tarnui Alfredui — ar tai tiesa?

— Ne, — atkerta Alfredas.

Tai melas. Velionio valia vykdoma. Abu bus palaidoti Artsteteno pilyje, šeimos kapinėse. Toks yra ferdando velionies Pranciškaus Ferdinando testamentas. Šermentų ceremonias yra mano paruoštas su dideliu sąžiningumu. Aš tik turiu pranešti Jūsų Didybei, kad jie bus

Alfredas de Montenuovo, kildes iš Bathany giminės, buvo patogiai įsitaisęs imperatoriaus rūmuose, bet ir liko neaišku — savo labui ar Habsburgų dinastijos kerštui? Velionis Pranciškus Ferdinandas to užvaizdo nemėgo, bet imperatoriui jam pataikavo, lyg norėdamas atpirkti jaunystės kaltes. Po Sarajevo atentato daug kas įtarinėjo, kad Bathany giminės palikuonis turėjo ryšių su Serbijos žudikais. Kaip ten buvo ar nebuvo, bet sosto įpėdinio šerminis apdrūmstė savo „nekeičiamu ceremonialu“, nors ir turėjo kai ką keisti.

Įsikūšio naujas sosto įpėdinis Karolis, imperatoriaus brolio Otono sūnus, kuriam pasirodė, kad maršalas Alfredas de Montenuovo naudojasi seno imperatoriaus nesiorientavimu. Imperatorius buvo visai sugniužęs. Vis dėlto reikalą suprato ir paliėpė pašaukti vyriausį rūmų užvaizdą.

— Aš girdžiu, kad nori nelaiminguosius laidoti skyrium, — sako savo tarnui Alfredui — ar tai tiesa?

— Ne, — atkerta Alfredas.

Tai melas. Velionio valia vykdoma. Abu bus palaidoti Artsteteno pilyje, šeimos kapinėse. Toks yra ferdando velionies Pranciškaus Ferdinando testamentas. Šermentų ceremonias yra mano paruoštas su dideliu sąžiningumu. Aš tik turiu pranešti Jūsų Didybei, kad jie bus

Alfredas de Montenuovo, kildes iš Bathany giminės, buvo patogiai įsitaisęs imperatoriaus rūmuose, bet ir liko neaišku — savo labui ar Habsburgų dinastijos kerštui? Velionis Pranciškus Ferdinandas to užvaizdo nemėgo, bet imperatoriui jam pataikavo, lyg norėdamas atpirkti jaunystės kaltes. Po Sarajevo atentato daug kas įtarinėjo, kad Bathany giminės palikuonis turėjo ryšių su Serbijos žudikais. Kaip ten buvo ar nebuvo, bet sosto įpėdinio šerminis apdrūmstė savo „nekeičiamu ceremonialu“, nors ir turėjo kai ką keisti.

Įsikūšio naujas sosto įpėdinis Karolis, imperatoriaus brolio Otono sūnus, kuriam pasirodė, kad maršalas Alfredas de Montenuovo naudojasi seno imperatoriaus nesiorientavimu. Imperatorius buvo visai sugniužęs. Vis dėlto reikalą suprato ir paliėpė pašaukti vyriausį rūmų užvaizdą.

— Aš girdžiu, kad nori nelaiminguosius laidoti skyrium, — sako savo tarnui Alfredui — ar tai tiesa?

— Ne, — atkerta Alfredas.

Tai melas. Velionio valia vykdoma. Abu bus palaidoti Artsteteno pilyje, šeimos kapinėse. Toks yra ferdando velionies Pranciškaus Ferdinando testamentas. Šermentų ceremonias yra mano paruoštas su dideliu sąžiningumu. Aš tik turiu pranešti Jūsų Didybei, kad jie bus

Alfredas de Montenuovo, kildes iš Bathany giminės, buvo patogiai įsitaisęs imperatoriaus rūmuose, bet ir liko neaišku — savo labui ar Habsburgų dinastijos kerštui? Velionis Pranciškus Ferdinandas to užvaizdo nemėgo, bet imperatoriui jam pataikavo, lyg norėdamas atpirkti jaunystės kaltes. Po Sarajevo atentato daug kas įtarinėjo, kad Bathany giminės palikuonis turėjo ryšių su Serbijos žudikais. Kaip ten buvo ar nebuvo, bet sosto įpėdinio šerminis apdrūmstė savo „nekeičiamu ceremonialu“, nors ir turėjo kai ką keisti.

Įsikūšio naujas sosto įpėdinis Karolis, imperatoriaus brolio Otono sūnus, kuriam pasirodė, kad maršalas Alfredas de Montenuovo naudojasi seno imperatoriaus nesiorientavimu. Imperatorius buvo visai sugniužęs. Vis dėlto reikalą suprato ir paliėpė pašaukti vyriausį rūmų užvaizdą.

— Aš girdžiu, kad nori nelaiminguosius laidoti skyrium, — sako savo tarnui Alfredui — ar tai tiesa?

— Ne, — atkerta Alfredas.

Tai melas. Velionio valia vykdoma. Abu bus palaidoti Artsteteno pilyje, šeimos kapinėse. Toks yra ferdando velionies Pranciškaus Ferdinando testamentas. Šermentų ceremonias yra mano paruoštas su dideliu sąžiningumu. Aš tik turiu pranešti Jūsų Didybei, kad jie bus

Vatikano radijas lietuviškai

DR. J. GRIMIUS

Reikia džiaugtis, kad lietuvių tautai, uždarytai sovietų kalėjime, šiek tiek vilties nuneša svetimų valstybių radijai — Madrido, Romos, Vatikano ir Amerikos Balso. Tarp jų stipriausiai aptaunaujamas Amerikos Balsas, nors jis oficialiai biurokratinis, mažai skaitosi su pavergtųjų tautų interesais, o apie lietuvių gyvenimą žinių teikia tik rekordiškai. Be to, pernai vasaros, galia, jis yra paaiškines transliacijas vidurinėmis bangomis, pasitenkinamas tik trumposiomis. Dėl to dažniausiai betenka klausytis Vatikano radijo.

Nors šis radijas, kaip kiekvienas kitas, turi savų tikslų, tačiau jo programos — gana plačios apimtys; jose daug vietos yra palikta lietuvių bendradarbių gerai valiai ir jų iniciatyvai. Todėl greta religinių ir bažnytinių klausimų dažnai, o kartais net kasdien, galima išgirsti žinių ir iš lietuvių gyvenimo. Dėl šių pastangų — ne užmiršti lietuvišką klausimą — turime būti labiausiai dėkingi Vatikano radijui. Bet tai nereikia, kad viskas jame yra tobulai. Linkint tam radijui dar didesnio pasisekimo, vis dėlto norisi pasakyti keletą kritiškų pastabų, kurios liečia lietuvišką programų paruošimą ir atlikimą.

Visai suprantama, kad Vatikano radijas yra suinteresuotas žiniomis apie popiežiaus darbus. Vatikano ir katalikų veiklą pasaulyje. Todėl normalu, kad apie tai informuojami Lietuvos klausytojai. Bet, kadangi lietuviškos valandėlės trumpos, te trunka tik 15 minučių per dieną, svarbu, kad perduodamos žinios būtų reikšmingos, apvalytos nuo smulkmenų, suglaustai suredaguotos ir nebūtų kartojamos be svarbaus reikalo. Deja, šiuo atžvilgiu lietuvišką programų vykdytojai ne kartą nusikalsta. Sakysim, žinia apie Sv. Tėvo motu proprio raštą "In fructibus multis" buvo duota du kartus. Pirmą kartą buvo pranešta, kad toks raštas išeis, o antrą kartą, kai jis buvo paskelbtas; bendradarbis nesugebėjo suglaustai perduoti jo turinio, o papasakojo apie jo išleidimo aplinkybes bei apie susižinojimo priemonių svarbą.

Gražu, kad popiežius Paulius VI lankė Romos kalėjimą. Bet ar tai buvo pirmosios svarbos žinia, jei ji buvo kartota net du kartus (IV. 8 ir IV. 9)? Turint laiko smulkmenoms gal ir naudinga pranešti apie Vatikano naujų ženklų išleidimą. Bet kiekvienu atveju buvo tuščias laiko gaišinimas skelbti tų naujų pašto ženklų kainas, nes už geležinės uždangos niekas jų negali nusipirkti. Taip pat tuščiai gaisštas laikas pranešant pavardes vyskupų, dalyvavusių Prancūzijos studentų maldininkystės kelionėj į Chartres katedrą.

Nereikšmingų ir vandeningai suredaguotų žinių būna taip pat apie lietuvių gyvenimą. Pavz., apie įvykusį Vlko posėdį, kuriame nebuvo jokių svarbių nutarimų, išskyrus naujo nario atsiradimą jo prezidiume. Gerai, kad IV. 21 buvo pranešta apie Chicago įvykusį Alto posėdį, bet be reikalo gaisštas laikas, skelbiant, kas tam posėdžiui pirmininkavo bei sekretoriavo ir kaip buvo ragintos organizacijos dalyvauti lietuvių kongrese Washingtone.

— Katalikų, protestantų ir žydų 9 dvasininkai rugpjūčio 31 paskelbė bendrą pareiškimą prieš vyriausiojo teismo sprendimą, kuriuo "degeneraciją daro Amerikos gyvenimo būdo standartu". Kaip žinia, teismas leido platinti ir rodyti pornografinį romaną ir filmą.

Malonu, kad Vatikano radijas praneša apie lietuvių svarbesnius žurnalus, bet apie juos nereikalingos techninio pobūdžio žinios. Pavz., referuojant apie "Lituanus" žurnalą, buvo suminėtos visų skyrių redaktorių pavardės, bet nebuvo pasakyta nei kokius specialius numerius žurnalas yra išleidęs, nei kodėl pravedama jo reforma. Taip pat kyla klausimas, ar verta skelbti "Laiškų Lietuviams" ir "Aidų" žurnalų turinius su straipsnių autorių pavardėmis. Atrodo, kad pavergtos Lietuvos klausytojams būtų svarbiau išgirsti žymesnių straipsnių citatas ir santraukas, nes tai prasklaidytų šabloniškas materialistines mintis skaitytojų galvose. Todėl malonu buvo girdėti, kai dviem ar trim atvejais buvo perduodamos dr. A. Maceinos straipsnių santraukos.

Didelės reikšmės per Vatikano radiją turėtų būti aktualios paskaitėles įvairiais pasaulėžiūros klausimais. Jos galėtų prasklaidyti sovietinių ateistų

tariamai mokslinius puolimus prieš krikščionių religiją ir filosofiją. Deja, šioje srityje Vatikano radijas blogiau atlieka savo misiją negu žiniomis. Jų tiek atsitiktinumų, banalybių, nesitaikymo prie Lietuvos klausytojų interesų, kad sunku iki galo išklausti kelias minutes lietuvių paskaitėlių. Tiesa, ir šioje srityje pasitaiko išimčių. Pavyzdžiui, buvo transliuota bene keturių paskaitėlių ciklas apie Galileo Galileją. Jos buvo kompetetingo bendradarbio gerai paruoštos turinio ir stiliaus atžvilgiais bei atitiko pavergtųjų tautų reikalus.

Bet tą patį praėjusį pavasarį buvo paskaitėlių, dėl kurių klausytojas turėjo pikintis. Pavz., dviejų paskaitėlių cikle autorius buvo užsimojęs išaiškinti subtilius skirtumus tarp ontologinių ir psichologinių ateistų. Bet jis buvo toks nuo gyvenimo atitrūkęs ir nepasirošęs, kad abejojose paskaitėlėse kartojosi. Nebuvo vengta tų pačių argumentų bei frazių, kurios buvo pakartotos žodis žodis. Kitas bendradarbis, užmiršęs Bažnyčios raginimą vesti

pokalbį savo laiko kalba, pasigavo cituoti prieš 43 metus išleistą kun. J. Geručio knygėle, tartum norėdamas patvirtinti komunistų kalbas apie atsilikimą, kad katalikų apologetai tik senienas tekatoja, o lietuviai kunigai nieko naujo neparąšo. Kitą kartą (IV. 9) tas pats bendradarbis ragino bendrauti su Dievu, bet buvo taip nepasirošęs, jog užmiršo pasakyti, kad viena svarbi su Dievu bendravimo formų yra malda. Tokią neapgalvotą paskaitėlę vargiai būtų skelbęs mažaraščiams skiriamas laikraštukas, o ji buvo transliuota per Vatikano radiją visam pasauliui! Gal netektų viešai protestuoti dėl šitokio nuosmūgio, jei tai būtų buvęs vienas kartas. Deja, šito bendradarbio paskaitėlės dažniausiai būna žemiausio lygio, vis tiek, ar jis kalbėtų apie šv. Gertrūdos ekstazę, ar katekizminiais klausimais.

Vatikano radijas taip pat kenčia dėl permenko lietuvių kalbos paisymo. Pavz., dažnai tenka girdėti "randasi" vietoj yra, "skaitlingai" vietoj gausiai, ir panašiai. Nors lietuvių kalboje galima vartoti Povilą ir Paulių, bet, kai kalba eina apie vieną ir tą patį popiežių Paulių VI, lie-

PRASIDEDA pamokos.

Nuotr. R. Kisiellaus.

LIETUVIŠKAS KRYŽIUS MEMMINGENE

Dabartiniu metu didžiausioji lietuvių grupė Vakarų Vokietijoje gyvena Memmingene, Bavarijoje. Jų ten yra per 200. Daug yra ligonių, senukų, vaikų. Į Memmingeną Balfas nuolat siunčia paramą pinigais, rūbais, knygom.

Memmingene veikia vargo mokykla ir "Kęstučio" skautų draugovė, kuriai vadovauja B. Cepulevičius. Skautai sumanė

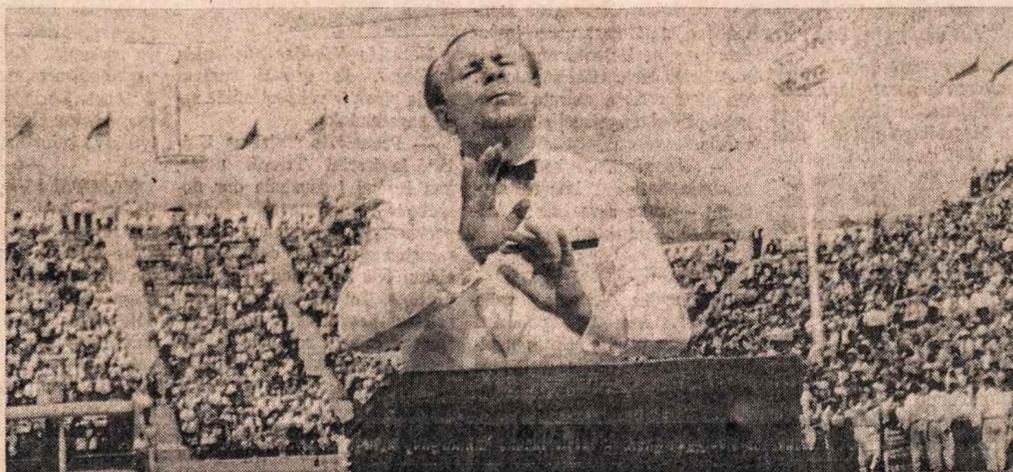
pastatyti lietuvių apgyventame rajone lietuvišką didelį kryžį. Miesto burmistras ne tik tam sumanymui pritarė, bet ir žemės sklypą tam tikslui paskyrė. Skautai jau šiek tiek marškini surinko, bet dar trūksta poros šimtų dolerių.

Memminge lietuviams 20 dolerių — dideli pinigai. Mums daug lengviau. Mes sudėjome 6,000 dolerių kryžui pasaulinės

parodos rajone New Yorke pastatyti ir tuo laimėjome labai daug. Sudėkime ir tuos 200 dol. pastatyti kryžui Memmingene.

Juk ten stovyklos jau išardytos, tik kolonijos belikė. Papuoškime nors vieną lietuvišką paminklu. Aukais tam kryžiui labai mieliai priims Balfas Centras, 105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211.

Kun. L. Jankus

ALFONSAS MIKULSKIS diriguoja jungtiniam chorui lietuvių dieną rugpjūčio 23. Nuotr. V. Mazelio.

MOKSLEIVIAI ateitininkai vasaros stovykloje. Nuotr. B. Kerbelienės.

tuviai Vatikano radijuje turėtų susitarti dėl katro vieno vardo. Šis vienas nesutarimas pakankamai liudija, kad lietuviai kunigai Vatikano radijo skyrių neturi vieno vadovo arba to vadovo niekas neklauso.

Kol prie minėto radijo tebuvo vienas pastovus darbininkas, galėjome apgailėstaudami pakęsti visokius nepasirošimus ir nuosmūkius. Bet pastaraisiais metais, Dievu dėku, pastoviai girdime keturis balsus kurių tik vienas vargina klausytojus savo mikčiojimais (gal dėl to ir netaisyklingais kirčiais). Todėl jiems statytini ir didesni reikalavimai — aktualumo ir pilingumo paskaitėlėse, kompetencijos, glaustose literatūrinio stiliaus, geros kalbos, trumpai tarant, pagarbos su rizika klausančiam Lietuvos žmogui, kuris neturi jausti programos nuosmūkių kiekvieną savaitę po kelis. Atkištini suvartojimas tų 15 minučių, kurias kasdien duoda Vatikano radijas Lietuvai, reikėtų nusizengimą visų tų, kurie už lietuvišką programą atsakingi.

RŪTOS ANSAMBLIO IŠVYKA

Visą vasarą dirbęs Rūtos ansamblis rugpjūčio 29 surengė išvyką į Slivynų vasarvietę Blue Manor, Adirondacks kalnuose. Specialiu autobusu drauge ke liavo prof. Juozas Zilevičius, fotografas Vyt. Maželis ir A. S. Trečickas su žmona. Šeštadienio vakare, rugpjūčio 29, Rūtos ansamblis vasarvietės patalpose surengė koncertą, kuriuo buvo pagerbtas prof. Juozas Zilevičius, išpidant jo dainas.

Išvyka įvyko pačiu atostogų įkarščio metu, bet šeiminingai Slivynai aprūpino visus, užleisdami dalį savo privačių patalpų.

Rūtos ansamblis gerai žinomas ne tik New Jersey lietuviams, bet ir kitų kolonijų. Ansambliui vadovauja: pirm. inž. Valentinas Melinis, vicepirm. Raimondas Melinis, sekr. Alytė Kidžiūtė, išd. Martynas Rudsgis, tvarkdarys Juzė Jurkavičienė, administratorius inž.

Svečių ir namiškių žodžiai apie namus

Lietuvoje lankėsi "Škotijos TSRS Draugystės draugijos nariai Kazys Bukelis, Feliksas Bartkus ir Jonas Papilaukas.

Svečiai susipažino su Vilnium ir jo apylinkėmis, lankėsi Kaune, Klaipėdoje, Palangoje, Neringoje, Druskininkuose. Prieš išvykdamai svečiai paprašė Eltos korespondentą perduoti Tarybų Lietuvos žmonėms: — Mus visus nustebino pažanga, kurią padarė Lietuva liaudies ūkio ir kultūros frontuose. Jūsų sistema įgalino Lietuvą tapti išsivysčiusiu, pažangiu, moderniu kraštu, kuris gali suteikti visiems savo piliečiams sąlygas gerai ir gražiai gyventi. Mus nustebino jūsų naujų gyvenamųjų namų kvartalai...

Taip Tiesa paskelbė rugpjūčio 29 pirmame puslapyje. Tame pat nr. paskutiniame puslapyje paskelbė ir namiškių, Lietuvos gyventojų laišką su 44 parašais — taip pat dėl tos sistemos ir namų, butų:

"Mūsų — du šimtai. Du šim-

tai Lietuvos žemės ūkio akademijos dėstytojų ir kito personalo šeimų. Mes laukiame butų, kuriuos Kauno 43 statybos valdyba pradėjo statyti prieš keiserius metus. Laukiame ir nesulaukizame. Nes statybiniškai neskuba — užbaigimo terminus tempia iš metų į metus. Pernai apie tai rašėme spaudoje. Po to 43 statybos vadovai subruzdė, pažadėjo tą rudenį atiduoti mums butų raktus, tačiau... Ir dabar tebelaukiame, liūliuojami pažadų.

"Netekę kantrybės, vėl prašome: padėkite. 44 parašai".

MIAMI, FLA.

Rašytojas kun. Stasius Būdas, poilsio namuose išbuvęs tris savaites ir pasitaisęs, sugrįžo į savo namus, North Palm Beach, Florida, 737 Cinnamon rd.

MALDAKNYGĖ

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas

Išleido Tėvai Pranciškonai

640 pusl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokioms progoms. Gaunama pas knygų platintojus ar leidybos adresu: —

FRANCISCAN FATHERS DARBININKAS

910 Willoughby Avenue Brooklyn 21, N. Y.

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVECIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krotetas ir tt. Vakarais salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorke per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24. 1 Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmd. laidoje.

Rezervacijų ir informacijų reikalui kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N. Y.

Tel. (518) NH 4-5071

Užgeso Lietuvos laisvės žiburys

Neseniai atsisveikinome ir palydėjome amžinybėn Vliko pirmininką velionį A. Trimaką. Tą progą priminiau, kad ryt poryt gali bet ką ištikti panašus likimas. Netikėjau, kad mirties angelas taip greit ir staigiai panorės praretinti ir taip retas Lietuvos diplomatinės ir konsularinės tarnybos gretas.

Didingos Lietuvos Dienos išvakarėse velionis Jonas Budrys bene paskutinį kartą dalyvavo viešame akte. Tą progą pasveikinta ir įteikta laimėjimo taurė lietuvių krepšinio rinktinėi, pagarsinusiai Lietuvos vardą Australijoje.

Po Lietuvių Dienos dar mažiausi su velionimi. Nemaniau ir neišrodė, kad būtų paskutinis pasimatymas. Jis ruošėsi porai savaitę atostogų, perkuris planavo užbaigt rašyt atsiminimus apie Klaipėdos išvadavimą. Į tą darbą buvo įdėjęs daug širdies. Skubėjo užbaigti. Likimas lėmė, kad priverstines atostogas ligos patale pradėtų keletą dienų anksčiau negu planavo. Iš tų "atostogų" grįžimo, dėja, nėra. Jos amžinos. Homo proponit, Deus disponit. Dievas disponuoja mūsų planais.

Palūzo ažuolas, kuris ypatingai Klaipėdos krašte buvo giliai įleidęs šaknis ir įamžinęs savo vardą. Ten velionis savo lai-

J. Kajecko, Lietuvos atstovo, kalba pasakyta prie velionies J. Budrio karsto New Yorke 1964 rugsėjo 3 d.

ku kūrė istoriją. Ten būtų tinkamiausia jam amžino poilsio vieta. Deja, ten šiandien jam vietos nėra. Nuožmus okupantas neleisdžia įgyvendinti velionies ir tautos troškimą, lygiai kaip jis nepaliko ramybėje Dariaus-Girėno palaikų.

Velionis Lietuvą mylėjo giliai ir karštai. Vos patekęs Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės aušrai, jis iš vergų imperijos pakėlė sparnus į Nemuno kraštą. Jo tikslas buvo skubėti talkon statyti Lietuvos valstybės rūmą. Iš posto Karaliaučiuje, nacių aplinkoj, jį traukė žavingą Ameriką. Čia jam esant, užgeso Lietuvos laisvės žiburiai. Jis sunkiai tautos tragediją išgyveno. Jis čia neteko ir tremtinės sesers, Lietuvos operos pažibos, kurios atminimu nuoširdžiai sielojosi. Siemet jis peržengė ir 75 m. ribą. Pečius, kadais stiprius, lenkė metų ir ligų našta. Nuo rugsėjo 1 Lietuvos diplomatinė-konsularinė tarnyba, netekusi Lietuvos rūmų statybos ir rėmėjo architekto, susilpnėjo žymiu šulu. Velionis su mumis skyrėsi, kada išseivija gėrėjosi Lietuvių Dienos atgar-

siais. Tą džiaugsmą sudrumstė mirtis. Nėra rožių be dy žlių. Nėra džiaugsmo, kurio nepalydėtų liūdesys.

Poniai Budrienei, p. Algiui, kuriuo jis taip didžiavosi, marčiai, velionies sesers bei brolio šeimom ir kitiem giminėm Lietuvos diplomatinės-konsularinės tarnybos ir savo bei p. Kajeckienės vardu reiškiau giliausią užuojautą. Ypatingai mes dėkingi poniai Budrienei, be kurios rūpestingos globos bei aukos, velioniui negalaujant ilgesnius metus, tauta ir konsularinė tarnyba, be abejo, būtų jo žymiai anksčiau netekusi. Velionies artimieji, bendradarbiai, kurie lengvino jo našta ir savo pagalba darbe ilgino jo dienas, taip pat reiškiau užuojautą ir gilią padėką.

Tėbūnie velioniui lengva šios laisvos ir svetingos šalies žemėlė. Kad ji būtų dar lengvesnė, jį palydėsime amžino pilsio vieton su žiupsneliu Lietuvos žemelės, dėl kurios jis gyveno, plūso, vargo, liūdėjo ir kentėjo.

Jo atminimą geriausia pagerb sime pasekdami velionies pavyzdžiu, iki paskutinio atdūsio krutėdami dėl Lietuvos.

RAŠYTOJAS JURGIS JANKUS ATVYKSTA Į WORCESTERĮ

Worcester, Mass. — Spalio 31 vakare Maironio parko salėje rengiamas didelis dailiojo žodžio ir dainos vakaras. Programoje rašytojas Jurgis Jankus skaitys savo kūrybą, solistė Birutė Čypienė išpildys vokalinę programą. Izabelė Žmuidzinienė skaitys ištrauką iš Vaižganto raštų.

Worcesterio ir apylinkių visuomenė yra kviečiama gausiai atsilankyti. Rašytojas Jurgis Jankus ir neseniai iš P. Amerikos atvykusi dainininkė Birutė Čypienė pirmą kartą atvyks į šį rytinį pakraštį. Kaimyni-

LILIJĄ MERNIKAITĘ dainuos Darbininko koncerte New Yorke spalio 11.

nių vietovių organizacijos yra prašomos spalio 31 nuo savo vakarų susilaikyti ir atvykti į Worcesterį.

Visi programos dalyviai atvyks iš Rochester, N.Y. Vakaras rengiamas Nek. Pr. Sererų rėmėjų skyriaus. Pelnas yra skiriamas statybos reikalam. (O.V.)

NAUJŲ ORGANIZACIJŲ POTVYNIS

Dabar kada prieš 10-15 m. suvažiuo Amerikon daug tūkstančių naujų lietuvių, į mūsų senąsias organizacijas ir klubus jie stojo, palyginti negausiai, arba įstoję vėliau nudildavo.

Jie buvo kitokios dvasios, kitaip išauklėti, atsirėmę kitų tradicijų. Jie sprčiai kūrė kitokias draugijas, organizacijas ir partijas, — tai ką atsivežė iš laisvosios Lietuvos laikų ar buvo pradėję net per visai trumpą laikotarpį tremtinių stovyklose. Čia kūrėsi švietiečiai, sandariečiai, neolituantai, ateitininkai, frontininkai, liaudininkai ir krikščionys demokratai, o taip pat skautai, šauliai, profesoriai, ramovėnai, paštininkai ir visokios tikros tik neva profesinės draugijos.

Ankstybesniųjų Amerikos lietuvių jaunimas į jas beveik nestojo. Ir naujų atvykėlių jaunimas, išskyrus skautus ir kiek kitus, nelabai. Jie kartais kuria vėl visai naujas organizacijas, ar nieko.

Tėbėra kažkoks nesuderinimas su laiku ir gyvenimu. Vis kažkaip nepataikoma, blaškoma tarp atsiminimų ir svajonų, — ir to, koks yra nauja-

sis gyvenimas, jo reikalavimai ir jo tikrosios galimybės.

Kitaip juk nebūtų tokio blaškymosi, išsiskirstymo ir nesitikimo, kur kartais niekam neaišku, kas, prieš ką, dėl ko ir už ką maištauja.

PLAČIAUSIAS TEBĖRA BENDRUOMENĖS RATAS

Taigi, brangūs sesės ir broliai, mes tebeturime tas pačius būdus; tuos pačius vargus ir rūpesčius, ir vis dar lyg neįtelpame į savo laiką. Vieni gal per daug atsilikę, kiti gal per daug toli svetimuose vandenyse užplaukę.

Turime tai aiškintis ir ieškoti būdų, kaip pataikyti į savo laiką ir gyvenimo sąlygas, ku- vyksta kartu pasikeitimas.

Atrodo, dėl vieno beveik visai sutariame: mums lietuviams reikia bendros pasaulinės organizacijos, kokią turi žydai ir kitos tautos. Mes vis labiau įmame sutarti, kad tokia organizacija, ar net daugelio pa-

rašiu organizacijų tinklas, yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir atskirų kraštų Lietuvių Bendruomenės. Gal sutiksime, kad burtis į tą ratą gali ir privalo visi lietuviai, įvairaus amžiaus ir įsitikinimų, įvairių kultūrų daržuose auklėti. Ir visi

IŠ VISUR

— **Ped. Lituanistikos Institute** mokslas pradėdamas rugsėjo 12. Kas dar nėra užsiregistravęs, o mano lankyti institutą, prašomas atvykti minėtą dieną laiku 9:30 val. ryto užsiregistruoti. Neakivaizdinis (korespondencinis) lituanistikos dalykų dėstymas vykdomas be pertraukos. Galima registruotis bet kada ir bet kur gyvenantiems. Kreiptis adresu: P.L. Institutas, 5620 S. Claremont Ave. Chicago, Illinois 60636.

— **Danutė Venclauskaitė** savo sodyboje (89 Spindle Hill Rd., Waterbury, Conn.) rugsėjo 12 d., nuo 4 val. p.p. rengia subatvakarį labdariniams tikslams. Vaisių išlaidas šeiminiškai padengia savo lėšomis, gi surinktos pajamos atiduodamos Balfui. Šie parengimai, skiriami jos tėvų — Stanislovo ir adv. Kazimiero Vanclauskių — labdarininkai veikia atminti, būna kasmet vienas apie vasario 16, antras rudėnį. Gausiai lankomi geros valios žmonių, norinčių prisidėti prie gero darbo.

— **Kun. Pranas Gavėnas** paskirtas saleziečių įstaigos Castelnuovo direktoriumi. Jis taip pat vadovaus ir saleziečių gimnazijai. Jaunimo tarpe dirbo nuo šios įstaigos įsikūrimo. Saleziečių vienuoliu yra jau 25 metai. Prieš jį direktoriumi buvo kun. St. Petraitis.

— **Italijoje** vasaros stovykla buvo Alpe. Stovyklon su tėvais buvo atvykęs atlankyti savo brolio Juozas Jasulaitis, 16 metų kilęs iš Kazlų Rūdos. Jam prašant, buvo suteiktas Sutvirtinimo sakramentas.

— **Iš Briuselio** rengiamasi transliuoti į Sovietų Sąjungą ir lietuviškai. Radiojot Omega suorganizavo misionierius T. Fierens, septynerius metus buvęs komunistinės Kinijos kalėjime. Stotis jau duoda žinias rusiškai ir nori transliuoti dar 14 kalbų; jų tarpe ir lietuviškai.

— **Hartford, Conn.** — Iki šiol lietuvių radijo valandos programa buvo perduodama iš stoties WBMI. Nuo 10 iki 10 val. priešpiet. Tai sudarė nepatogumų, nes tą valandą dauguma vyksta į bažnyčią pamaldų. Nuo rugsėjo 20 programa bus girdiama nuo 12 iki 1 val. dienos metu. Reikia naudotis FM radijo aparatais.

ieškosome priemonių, kaip eiti su gyvenimu, išsilaukyti ir laimėti ateitį.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė deda pastangas, kad viso pasaulio lietuviai tautiniuose reikaluose būtų vieningi, vieni kitus geriau pažintų, gerbtų ir aukotų bent dalį savo pastangų didžiausiam ir visuotiniam mūsų siekimui — padėti, kad Lietuva vėl būtų laisva, demokratiška ir nepriklausoma.

A. A. JONO BUDRIO paskutinė kalba rugpjūčio 22 sporto rungtynėse New Yorke. Dešinėje — Aleksandras Vakselis. Nuotr. V. Maželis.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Kun. A. Dranginis, šv. Alfonso parapijos vikaras, rugpjūčio 29 grįžo iš atostogų, kurias praleido Floridoje. Baigdamas atostogas, Pensilvanijoje aplankė savo brolius ir jų šeimas.

Kun. J. Antoszewski atostogų išvyko rugpjūčio 30.

Ekskursija į Glen Echo parką netoli Washingtono rugsėjo 2 surengė prel. L. Mendelis tiem berniukam, kurie per metus patarnauja mišiom šv. Alfonso bažnyčioje. Išvykė ryte autobusu, parke praleido visą dieną ir vakare grįžo namo. Berniukai yra dėkingi klebonui už šią ekskursiją.

Šv. Alfonso mokykla naujus mokslo metus pradėjo rugsėjo 9 Pradžioje buvo pamaldos bažnyčioje. Mokykloje vadovauja seserys kazimierietės.

Tautų diena rugsėjo 6 buvo surengta Gwynn Oak Parke. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir siemet dalyvavo lietuviai ir labai gražiai pasirodė, laimėda-

mi premiją. Lietuvių meninę programą išpildė Baltimorės tautinių šokių grupė, kuri už savo gražius pasirodymus scenoje laimėjo pirmąją premiją. Taip pat veikė ir lietuviškų valgių stalai, buvo ir lietuviškų rankdarbių skyrius.

None Dar Call It Treason knygelė per lietuvių radijo valandėlę reklamavo susipratęs lietuvis ir Amerikos patriotas Leonardas Budelis. Si knyga vaizdžiai aprašo komunistų planus, kaip jie nori pavergti Ameriką, kokią įtaką turi spaudoje, jaunimo organizacijose, radijo ir televizijos programose, kinuose, mokyklose, universitetuose, mene ir kitur. Komunistai ir jų talkininkai daro visa, kad žmones sulaukytų nuo šios knygelės. Knygelė pažadina amerikiečių iš miego ir vaizdžiai parodys, koks pavojus grėšia Amerikai ir jos laisvam gyvenimui. Nusipirkite šią knygelę ir paskaitykite.

Jonas Obelinis

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

(atkelta iš 3 psl.)

"eiti su gyvenimu" ir sąlygas išnaudoti, tik ne bendruomenės, o savo naudai. Jeigu man leistumėt paminėti vieną kitą linksmesnį atsiminimą, turėčiau pasakyti, kad mano vaikystėje Chicagoje beveik kiekvienas apsukresnis karčiarninkas tvėrė "lietuviškas draugijas", nes iš jų jis turėjo apčiuopiamos naudos. Karčiarninkas gale paprastai būdavo laikoma svetainiukė, kur jo sukurta "draugija" turėjo kas mėnesį ar dažniau susirinkimus. Dalyviai pavaišinant gėrimais ir valgiais, karčiarninkui būdavo naudos. Ir šiaip nariai į jo svetainę užeidavo arba čia keldavo triukšmingas vestuves, var duves ir kitokias šventes.

Gal per daug nebarsite, kad ir aš jaunystėje buvau išmėginęs nors ir mažą, bet apčiuopiamą tokio "visuomeninio veikimo" skonį. Kai turėjau su žemaičiu spaustuvele, tai buvau persikroves darbu ne tik

spaustuvėje, bet ir draugijoje. Labai tada dar stigo sekretorių, kurie galėtų surašyti susirinkimų nutarimus ir protokolus. Norom nenoram man teko būti (kai kada žmonės tiesiog priversdavo) sekretorium 10 ar net 12 organizacijų iš karto. Net vakarais beveik nelikdavo laiko privatiniam gyvenimui. Bet kai tos visos draugijos ruošdavo balių, pikniką ar kokį didesnį rengimą, kur reikėjo garsinimui, arba naujai draugijai reikėdavo konstitucijos, o be konstitucijos draugija negali būti, visus spaudos darbelius jos užsakydavo mūsų spaustuvej. Buvo nors ir labai mažas, bet vi dėl to "biznis".

Tačiau tokiu būdu ir karčiarninkų "draugijos" ir tokie "bizniai" negalėjo pastoviau išsilaukyti. Visa pasibaigdavo, kai musibodavo, žmonės pasendavo, arba geriau prasikūrė nebuvo sudominti tokia "veikla". Pastovios lietuvių bendruomenės idėja čia neturėjo šaknų.

NETEKOME SAVOJO KUNIGO

BRIDGEPORT, CONN.

Praėjusį šeštadienį šv. Jurgio parapija neteko savo gero dvasios vado kun. J. Juškevičiaus, kuris buvo išskeltas į šv. Marijos parapiją, Stanford, Connecticut. Kun. J. Juškevičius mūsų parapijoje darbavosi vos penkerius metus. Visi jį mylėjo — seni, jauni ir maži. Čia buvo jo pirmoji parapija, čia jis buvo gimęs, augęs ir į kunigus išėjęs. Labai gaila, kad jo netekome.

Visi džiaugės, kai gavo lietuvių kleboną kun. F. Pranckų. Manė, parapijoje bus du lietuvių kunigai. Dabar nežinia,

kaip klebonas vienas įstengs parapijos darbus atlikti. Šioje decezijoje daugiau lietuvių kunigų nėra.

Parapiečiai linki kun. J. Juškevičiui geriausios sėkmės naujoje parapijoje. Be abejo, jisai tenai susiras kelias lietuviškas šeimas ir jom patarnaus. Klebonas, žinoma, mėgins susirasti sau lietuvių kuniga, kuris jam pagelbėtų.

Parapijos 40 val. atlaiduose pamokslininku bus vienuolis marijonas. Kalbės lietuviškai ir angliškai. Atlaidai bus rugsėjo 20, 21, ir 22. O.

PUTNAM, CONN., Norvich vysk. Vincent Hines apžiūri senelių namų statybos vietą. Iš k. į d. kun. P. Brazys, mot. M. Alojza, kun. J. Vaišnoras, prel. P. Juras, vysk. V. Hines, mot. Augusta, sesuo Paule, kun. P. Celiešius ir prel. V. Bačičūnas. Nuotr. B. Kerbelienės.

ILGAMETIS KAUNO POLICIJOS VADAS

A.a. Vladas Jankauskas

Kolumbijoje, Medellino mieste, rugpjūčio 7 mirė buvęs ilgametis Kauno miesto policijos vadas — Vladas Jankauskas. Su velioniu paskutinį kartą teko kiek ilgiau pasišnekėti dar Vokietijos stovykloje Wuerzburgėje. Buvo didelis optimistas ir negalvojo, kad mūsų tremtis per daug ilgai užsities. Dėja, ji pasibaigė jam svetimam krašte.

Vladas Jankauskas buvo gimęs Sakynoje, netoli Zagerės, kuri ypatingai garsi savo vėsnėmis. Mokėsi 1908-12 Panevėžio mokytojų seminarijoje, kur tuomet iš 120 mokinių tik 20 buvo lietuviu. Ruošėsi būti mokytoju, bet pirmojo pasaulinio karo metu buvo mobilizuotas ir paskirtas į Tifliso karo mokyklą Kaukaze. Ją baigė 1917.

Atsikūrus Lietuvai, stojo į savą kariuomenę. 1919-1920 buvo Karo mokyklos Kaune ūkio vedėju, o nuo 1921 iki 1925 Rokiškio apskrities kometant. Su tais metais jo tarnyba kairiuomenėje pasibaigė. Stėjo tarnauti Lietuvos policijoje ir nuo 1927 iki 1940 metų buvo Kauno miesto policijos vadu.

Būdamas šiose atsakingose pareigose, jis puikiai sutvarkė Kauno miesto policijos organizaciją, sustiprino drausmę, atsakomybę, pakėlė policijos pareigūnų mokslo lygį, įvykdė policijos vyrų ypatingą atranką. Visiem Kauno gyventojams buvo užtikrinta ramybė ir apsauga. Tam tikslui lankėsi Berlyne, Paryžiu, Londone, Romoje,

ir visur stebėjo tų miestų policijų gyvenimą, organizaciją ir susitvarkymą. Rašė Policijos žurnalą.

Vl. Jankauskas buvo griežtas, bet teisingas. Kaune visą nepriklausomybės laikotarpį ne pasitaikė jokių policijos skandalų — bendravimo su nusikaltėliais, kaip nugalėjusieji apie tai Amerikoje. Būdamas policijos vadu, mokė aukštoje policijos mokykloje, dėstė praktiškąją tarnybą. Teko ir man klausyti jo paskaitų. Studentų klausinėjimai būdavo staigūs, netikėti. Pavyzdžiui, iššaukia ir paklausia: "Eini gatve ir pamatai — sėdi žmogelis ant savo namo čerpių stogo ir kūrėna ugnį... Ką tu darysi?" Reikėjo gyvos orientacijos skubiai atsakyti.

Arba egzaminuodamas paklausdavo, kiek jis užkopė laiptų ateidamas pas jį. Retais atvejais studentų žinojimą vertinavo daugiau negu patenkinaimai. Jam rodė, kad "labai gerai" arba nors "gerai" tegali žinoti tik vadai.

Būdamas policijos vadu, dažnai pats eidavo patikrinti sargybinių mieste. Trečioji nuovadoji buvo du broliai, ūgiu ir svėrciu miškiniai — Zigmas ir Adolfas Kuliešiai. Jiems reikėdavo dvigubai medžiagos uniformoms įsigyti ir daugiau mokėti valgyklose už dvigubą maisto porciją. Alga — tokia, kaip kitų. Taigi su pinigais būdavo kankinti riesta. Kaune buvo pasakojama, kad Adolfas Kuliešius nepajėgė įsigyti laikro-

VLADAS JANKAUSKAS

džio. O sargybinis turi turėti laikrodį. Pasisakė, kad ne, bet kitą kartą jau turėšias. Kito tikrinimo metu pasigyrė:

— Turiu, turiu, pons vade, ir kažką eimes traukti iš savo kišenės. Betraukiant suskambėjęs didžiulis žadintuvas.

— Nieko nepadarysi. Laikrodį turi, pramurmėjė vadas. — Pagal Jurgį ir kepturė...

Užėmus Lietuvą bolševikams, Vl. Jankauskas 1940 m. buvo pasitraukęs į užsienį. Karo metais buvo sugrįžęs Lietuvon, bet į policijos darbą jau nebe grįžo. Antru kartu užgrįviant Lietuvą bolševikams pasitraukė į Vokietiją, paskui emigravo į Kolumbiją, kur gyveno drauge su šeima, išaugino tris dukras ir ketelį vaikaičių. Prieš mirtį sunkiai sirgo apie pusę metų. Visą laiką jį slaugė žmona Vincenta Jankauskienė, taip pat dukterys. Mirė sulaukęs 73 metų. Velionis buvo gražios, kariškos išvaizdos: aukštas, tiesus, žvelgus, pilnas energijos.

Žmonai, dukterims ir artimiesiems reiškiu nuoširdžią užuojautą.

Pr. Alšėnas

Iš Argentinos lietuvių gyvenimo

Rosario, Santa Fe. — Rugpjūčio 16 Rosario lietuvių jaunimas suruošė pagerbinį savo tėvams, o kartu ir kolonijos spaudos da buotojams. Tą dieną 10 val. kun. J. Petratis, MIC, atlaikė giedotines mišias už gyvus ir mirusius tėvus, o po mišių bei palaiminimo, susirinkus visiems prie lietuviško kryžiaus, sukalbėjo už mirusius "Libera" o choras sugiedojo "Viešpaties angelą".

Parapijos mokyklos patalpose įvyko paminėjimas ir vaišės. Minėjimą atidarė Albertas Liutkevičius, pasveikindamas gausiai susirinkusius ir išreikšdamas padėką už mačną atsilankymą. Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Matas Klimas pasveikino jaunosios kartos veikėjus, linkėdamas test savo tėvų pradėtą lietuviškąją kultūrinį darbą. M. Klimas kartu pasveikino ir spaudos darbuotojus — Joną Papečkį ir Jurgį Brizgį, kurių rūpesčiu bei pastangomis pereinatis metais buvo išleistas gražus leidinys "Lietuviai Argentinoje". Ryšium su šiuo leidiniu, Rosario Lietuvių Bendruomenės vardas nuskambėjo visuose kraštuose, kur tik yra lietuvių kolonij.

Jaučiamas atliko visus ruošto darbus. Virtuvėje darbuosi ne mamytės, o jų dukros, ko pavyzdžiingiausiai viską atlikusias ir gražiai prie stalų patarnavusias. Rosario lietuvių jaunimas taip pat uoliai ruošiasi dalyvavimui Pietinės Amerikos lietuvių kongrese, kuris bus vasario mėnesį Sao Paulo mieste, Brazilijoje. Matas Klimas

Jaunimas yra nepaprastai suvaržytas komunistinio okupanto ir neturi galimybės reikštis kultūriniam bei lietuviškame darbe. Išeivijoje esąs lietuvių jaunimas savo veikla bei pasišvėtinimu minėtus trūkumus turėtų stengtis išlyginti. Parapijos klebonas kun. K. Černiauskas, MIC, pasidžiaugė gražiai suorganizuotu paminėjimu ir linkėjo, kad Rosario lietuvių parašius susibūrimus ruoštu dažniau.

JURGIS BRIZGYS, antras iš dešinės, pagerbiamas Rosario lietuvių.

ONA LUKOSEVICIUTE IR VILIUS ADOMAVICIUS susituokę Apreiškiemo parapijoje šabalyčioje. Nuotr. V. Maželis.

NAUJI FILMAI

ISPANIJOS REVOLIUCIJOS ATGARSIAI

"Behold a Pale Horse". Ispanijos civilinis karas 1936-39 metais pareikalavo daug gyvybių ir paiko neišdildomų žymių. Apsiribojant keletos to karo dalyvių pergyvenimais, amerikiečių filmų režisierius Fred Zinnerman šiame filme bando pavaizduoti nuotaikas, pralindus 20 metų. Komunistiškai nusiteikęs lojalistų vadas Manuel Artiguez su kitais kovų dalyviais tuoj po karo pabaigos pasitraukė į Prancūzijos pietvakarus ir apsiriboję vien retais apsilankymais Ispanijoje. Senstas vadas nebeturi ūpo kovoti, bet jo energiją bando sukurstyti iš Ispanijos atvykęs vaikas. Jis prašo atkeršyti už jo tėvo mirtį. Artiguez tai atmeta, bet, jo paties motinai mirtinai susirgus, vėl pradeda svarstyti apsilankymo galimybes. Jo asmeninis priešas — pasienio San Martin miestelio policijos viršininkas jau 20 metų laukia valandos, kada galės suvesti sąskaitas ir šiai progai paruošia taikias piukles. Kunigas, palydėjęs į amžinybę sukilėlio motiną, svarsto savo širdyje reikšmės ir civilinės pareigos našta, bet, vykdydamas ve-

lionies prašymą, perspėja Artiguez apie jam paruoštas piukles. Gregory Peck pasirodo tikrai puikiai, kaip nuvargęs, įtarin-gas praėjusio karo dalyvis. Anthony Quinn išpildo tikrai sudėtingą policijos vado vaidmenį. Pietiečiams įprastame stiliuje bažnyčioje dega žvakės ir prašo Dievo pagalbos, kad galėtų pagauti Artiguez, gi pats keičto siuntuly siunčia pasidavusį kontrabandininką su žinia apie motinos sunkią ligą, nors ji jau mirusi.

Siaip gana statiškame filme daugiausia iniciatyvos, o tuo pačiu ir nuostabiai puikaus sugėbėjimo parodo Omar Sharif tarpininkaujančio kunigo rolėje. Tai tik antras jo pasirodymas ekrane (pirmą kartą vaidino filme "Lawrence of Arabia"). Ne tik savo daug pasakančiomis akimis, bet taip pat kalbos išraiška ir visa laiky-sena sukuria tikrai įtikinančią ir pagauančią charakterį. Salutiniuose vaidmenyse pasirodo eilė europiečių artistų: Paolo Stoppa, Raymond Pellegrin, Daniela Rocca ir kt.

Iš tokio režisoriaus kaip Fred

Zinnermann buvo galima laukti ir daugiau, tačiau šis filmas, nors ir nepatenkins lengvų nuotykių ieškotojų, rimtesnėms au-(nukelta į 7 psl.)

TRAILER SITES
Choice residential plots averaging 1/2 acre with central water & elec., 2 miles village, 50 miles NYC. \$3000 with \$600 down. \$35 mo. See — FLYNN MOVE IN, Inc. Washingtonville, NY • 914-496-3616

When the need arises, choose a funeral service with discretion — SABATINO Funeral Home Inc. A superior funeral service since 1921 giving comfort and solace to those in grief. Funerals within the means of all — every wish observed. 323 Ave. U, B'klyn, N.Y. — HI 9-3610.

COCKROACH CONTROL OVERNIGHT

New product does it! SILOX SUPER X ROACH SHOT. This amazing new chemical developed after many years of research by a leading California University really does the job!

For Further Information
SILOX INSECTICIDE CO.
804 E. 233rd St., Bronx Call AD 1-2400
MAIL OR PHONE ORDERS ACCEPTED
B'klyn Off., BU 2-3091

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

praneša, kad sudarė naują sutartį su v/o Vnešposyltorg priimti užsakymus maisto produktų siuntinių — dovanas giminėms gyvenantiems SSSR. Pristatymas skubus iš maisto sandėlių esančių Sovietų Sąjungoje. Kainos pri- einamos.

Pageidaudami katalogų, kreipkitės į bet kurį mūsų skyrį arba į vyriausią įstaigą:

45 West 45th Street
New York, N. Y., 10036 — Room 1101
Tel. CI 5-7905

JAU 22 METAI!
LIETUVOS ATSIMINIMU
RADIO VALANDA
ŠEŠTADIENIAIS NUO 5 iki 6 P.P.R.
STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3225, AREA CODE 201

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA

Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Sventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai
DALIA ir ALBERTAS RADZIŪNAS, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausių rūšių amerikiečių ir importuo-
tų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC

Liquor Store, Inc.
322 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089
JUOZAS BRUZINSKAS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, kon-
jakų, midų — sventėms bei kitokioms progoms.

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas
PRANAS BRUCAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519
SALE VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBUVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

HAVEN REALTY

JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance
Apdraudimas gyvenbės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų parda-
vimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas. Mutual Funds — Pinigų
investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 9 val.: šeštadieniais iki 6 val popiet
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

Bendromis jėgomis kurkime stiprią pelningą instituciją!
KVIETIMAS
LITAS INVESTING CORP., Inc.
Maloniai kviečia prisidėti prie bendrovės plėtimosi perkanč LITAS
Akcijas. Litas bendrovė akcininkų kapitalą investuoja pelningai iki
12% ir konservatyviai į trumpalaikes — užtikrintas paskolas, pirmus
ir antrus "mortgage", namus ir t.t. Progai pasitaikius, nedidelė ka-
pito dalis yra investuojama ir į Akcijų Biržą.
Visais akcijų pirkimo reikalais prašome kreiptis:
V. VEBELIŪNAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799
arba
A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997
Darbo valandos: siokiadieniais 6-9 val. vak.; šeštadieniais 9-4 val.

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams
4 1/2%
ON INVESTMENT ACCOUNTS
Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį.
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplinkyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirm. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antr. ir
penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais
9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

Norite geros meniškos fot. grafijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKŲ
'vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuo-
traukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis
padarys —
VYT. MAŽELIS
422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

SKLYPAI aukštoji, sausoji vietoj \$749.00 už akrą

Tarp New Sunrise Hwy Ext. ir New York - Riverhead Expressway.
Arti įvairių darbuočių. Neparduodame vietos kur negalima statyti
namų, kur nėra elektros ar gazo. Long Islande galimybės didelės —
gudrus investuotojai tai gerai žino. Prieš 5 metus čia akras žemės
kainavo \$99, dabar \$5000. Sunku patikėti, bet taip yra. Investuokite
savo pinigus į augantį Long Island — nepraleiskite šios aukštos
progos — pirkite tuojau pat! Inesūs mažai įmokėjima mėnesyje mo-
kama tik \$10.00. Tuoj pat sudaroma nuosavybės dokumentai.
Three Land Offices: 729 Jericho Turnpike, Route 25, three miles past
Smithtown, and 2950 Jericho Turnpike, Route 25, one mile east of the
Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike (Route 25), Sel-
den. Hurry out — Office open every day including Sundays. Over
fifty years in the land business.
K. H. LEEDS — LAKE RONKONKOMA, L. I.

Nauji filmai

(atkelta iš 6 psl.)

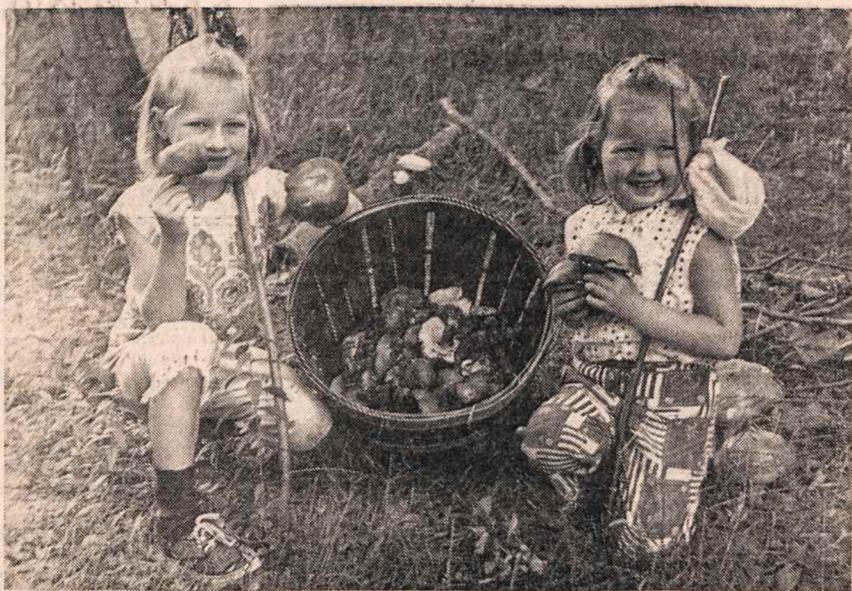
diencijoms suteiks gana medžiagos pasvarstyti apie tokius klausimus, kaip žmonių tarpusavio santykiai, dviasikijos pareigų naša, ispaniško charakterio broūžai ir pan. Moralinio atžvilgiu vertinant, šis filmas tikamas ne tik suaugusiems, bet ir vyresniam jaunimui.

"Marnie". Kai prieš kiek laiko buvo paskuagė gaudų, kad Monaco princese Grace Kealy sugrįžta į filmų vairo, režisorius Alfred Hitchcock jai buvo paruošęs pagrindinę rolę filme "Marnie". Princese gai būti dėkinga savo vyrui, kurs griežtai tam pasipriešino. Vaidinimas šiame filme būtų visai suniekinęs kilnų paveikslą, kurį Grace Kealy sukūrė prieš palikdama filmų artistės karjerą.

Filme bandoma išryškinti ir pagrįsti psichiškai nenormalios moters charakterio savybes. Marnie sekretoriauja įvairiose darbovietėse, kol pasitaiko palanki proga jas apvogti. Kai pagaliau pagauinama, ją susekės Philadelphia knygu leidėjas, vietoj atidavęs teisingumui, ją veda. Nesekmingam moterys gyvenimui išaiškinti, režisorius naiviai panaudoja Freudo metodus, tačiau vagiliavimo priežastis taip ir neatidengiamo.

Sudėtingose rolėse tiek Tipi Hedren, kaip nelaiminga vaigišė, tiek Sean Connery, kaip dar nelaimingesnis jos vyras, pasirodo labai paviršutiniškai.

Gaila, kad režisorius s rimtą turinį svarsto labai nerimtoje formoje. Tiek Alfred Hitchcock paskutinių metų filmai, tiek jo televizijos programos rodo garsaus režisoriaus išsekimą ir nuosmūki. Šis filmas, kaip tuštoka melodrama ir dar tuštesnė psichiatrija, rezervuotinas suaugusiems.

JAUNOS grybautojos.

Nuotr. R. Kisieliaus.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Romanas Arlauskas, P. Australija sužadė lygionis savo partiją su Pakistano varžovu Ahmed, pasaulio koresp. p-bių baigmė. Arlauskas dabar turi 5 1/2:2 1/2 tš. belikus 4 partijom, tebėra be pralaimėtus partijos!

Ignas Zylis iš Montreolio ir meistras Theodorovich, Toronto, geriausiai pasirodė iš visų kanadiškių JAV p-bėse, Bostone, rašo Montreal Star, rugp. 29 d. Jiedu baigė su 8:4 tš.

Algis Makaitis, Mass., Naujosios Anglijos p-bėse, Hartford, Conn. po 5 ratų turėjo 3:2 taškų. Vieną tašką pralaimėjo N.Y. meistrui M. Harrow. Liko žaisti dar 2 ratu. Pirme-nybės gausios dalyvių skaičiumi: A kl. — 58, B — 54 žaidikai. Pirmąją su 5:0 P. Brands, N.Y., po 4 tš. turėjo John Curdo, Mass. (jis iškė Medni, N.Y., bet pralaimėjo Brand-sui), latvis senior-meistras E. Mednis, Noderer, Bolton (abu Conn.). Po 3 1/2 tš. — Shelby Lyman, H. Lyman, M. Harrow, D. Turner, Sues-man, H. Daly.

Boston Sunday Globe, rugs. 6 d. duoda taurę Merkiui įvertinimui. Rašoma, kad K. M. iš South Bostono,

vienas geriausių šalies koresp. žaidi-ky, kuris dėl nelaimingo kritimo bu-vo virš metų pasitraukęs, žaidė JAV p-bėse ir žavingai įveikė sachmatų meistrą Dr. Peter Lapiken, Montana. Įdomi padėtis susidarė po 23 eji-mo. Kazys matė ir svarstė rikio auką, bet žiūrėjo efektingesnį lai-mėjimą su bokšto auka (prieždis žirgą, būtų laimėta valdovė). Po bokšto eji-mo Dr. Lapiken priminė, kad buvo paliaistas rikis. Cia Kazys "with true Lithuanian gallantry" padarė rikio auką, o vėliau su sekus-ia bokšto auka pribai-gė "in a goup de grace".

Įdedame tą partiją iš Sunday Globe: Baltieji — Merkis, juodieji — Dr. Lapiken.

1. e4 2f6 2. 2e3 e6 3. d4 d5 4. Rg5 2bd7 5. e3 e6 6. 2f3 Va5 7. c.d.e.d 8. Rd3 Ze4 9. Cc2 Z.R 10. 2.z h6 11. 2f3 Rd6 12. 0-0-0 13. a3 Vd5 14. 2e2 Be8 15. 2g3 2f8 16. Bae1 Rg4 17. 2d2 Vh4 18. f4 g5 19. 2f3 R.z 20. B.R: R-f4 21. V.f2 Rd6 22. B:f7 Be6 23. Rh7+ 2:R 24. B:z K:B 25. V.f7+ Kh8 26. V:B R:g3 27. h:g3 Vh5 28. g4! Vh4 29. Bf1 Bg8 30. Bf3 Kh7 31. Bh3 Ve1+ 32. Kh2 Bg6 33. V.f7+ Bg7 34. B:h6+ ir juodieji pasiduoda, nes seka matas su Vh5!

* Cia l.p. Bg7+ K:B 24. 2f5+ su valdovės laimėjimu. Jei 23... Kh8 24. V.f7! ir matas cia pat.

Anapus uždangos. Kišiniovo pusbaigminėse Sovietų p-bėse, Lietuvos atstovas A. Česnauskas, Plunge, išpildė meistro normą, sukūręs 10:6 tš. Jis baigė trečiuoju. Minsko pusbaigminėse dalyvavo Vladas Mikėnas, bet jis pasirodė nekaip, baigęs su 6 1/2 tš.

PADĖKA

Esu nepaprastai dėkingas didžiai gerbiamam prelatui M. Kemėžiui, šv. Petro ir Povilo parapijos klebonui, už šiltą ir nuosirdų priėmimą bei primicijų suorganizaciją ir asmenišką dalyvavimą — prakalbą.

Mielam kun. Sabui, S.D.B., už pamokslą, visiems dalyva-vu-siems kunigams, ypatingai kun. Musteikiui ir kun. P. Zemei-kiui, už asistavimą mišų metu. Gerbiamam chorvedžiui V. Ma-maičiui, chorui ir solistui taip iškilmingai palydėjusiems šias primicijas bažnyčioje ir salėje.

Mielai tetulei Kaktšienei, kurios rūpesčiu salėje buvo su-ruoštas primicijų banketas; jos draugėm, talkininkavusiom to-kiame karštyje paruošti vaies.

Visiems giminaičiam, pusbro-liam, ir pusseserim, už dalyva-vimą, kalbėtojam — už linkėjimu-s; mieliem svečiam ir vieš-niom — už dovanas ir nuosir-dų dalyvavimą.

Iš mano širdies trykšta nuo-sirdūs ačiū visiems, kurie tik sa-vo darbu ar dalyvavimu prisid-ėjo prie šių iškilmių.

Kun. Mečys Burba, S.D.B.

RESTAURANTS
Enjoy the Bay-View — KARL'S MARINER'S INN
Dine where cuisine and scenic beauty excel. Seafood - Lobsters - Steaks - Chops — 516 AN 1-9756 or AN 1-8111, Bayview Ave. & James St., Northport, L.I. (Turn North on 25A.)
MEI TING RESTAURANT
2 East Jericho Tpke. Huntington Station, L.I.
CHINESE-AMERICAN CUISINE at its very best
Wines and Liquors
Facilities for small private Parties
Club
Reservations call HA 3-5937
SERVICES
CARLETTI IRON WORKS
Fire Escapes, Ladders & Balconies, Ornamental Railings interior - exterior, Cellars, Doors, Commercial & Industrial. Estimates, repairs. 669 Van Duzer St., Starleton, S.I. Tel. YU 1-9676 or EL 1-3600. Carletti — a Name to Remember in Steel.
SAVARESE ITALIAN PASTRY SHOP
For the Finest in Ice Cream Cakes Birthday Cakes - Wedding Cakes — We also Deliver — Call GE 8-7770
NU PARKWAY BARBER SHOP
799 Nostrand Ave., Brooklyn Expert in Hair Razor Cutting Mens - Childrens
All types of haircuts & hairstyling Fully Air Conditioned If you want the Very Best. PR 3-9532
ALBERT MAIER, INC. PORK STORE
Geriausia kiauliena ir kiti mėsos produktai urmu ir mažais kiekiams. Kasdien šviežios — namų gamybos "Kiehbassy". 1927 Washington Ave., Bronx 57, N.Y. TRemant 8-8193

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAZMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —
• Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
• Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
• Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
• Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užteiti ir pasižūrėti.
WINTER GARDEN TAVERN
VYTAUTAS BELECKA Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami poaido-tuviniai pietūs. Pirmos rūšies lie-tuviškas maistas prieinama kaina
1883 MADISON STREET BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

LIETUVOS GENERALINIAM KONSULUI
A + A
JONUI BUDRIUI
mirus,
gedule likusia jo šeimai ir artimuosius, taip pat savo nario netekusia
LIETUVOS DIPLOMATINĘ TARNYBĄ
nuosirdžiai užjaučia ir drauge gedi
LIETUVOS LAISVĖS KOMITETAS ir LIETUVOS DELEGACIJA PAVERTGŪJŲ TAUTŲ SEIME

Lietuvos Generaliniam Konsului
A + A
JONUI BUDRIUI
mirus, gerbiamąjį ir brangią ponį Reginą Budrienę ir šeimą giliai užjaučiame ir drauge liūdime
Pranas ir Cecilija Mačiuliai

A + A
JUOZUI JUŠKAI
mirus, jo žmonai Elenai Juškei, dukroms ir sūnui reiškia giliai užuojautą ir drauge liūdi
Genovaitė ir Kazys Trečiokai

Lietuvių Moterų Atstovybės pirmininkei ponai Ligijai Bieliukienei, jos brangiam tėveliui
A + A
HENRIKUI BEZUMAVIČIUI
mirus, nuosirdžiai užuojautą reiškia
L M A Stamfordo Klubas

Didžiai Gerbiamam Lietuvos Generaliniam Konsului
A + A
JONUI BUDRIUI
mirus, nuosirdžiausiai užuojautą reiškia mielai poniai R. BUDRIENEI, šeimai ir artimiesiems.
New Yorko skautams remti komitetas

Lietuvos Generaliniam Konsului
A + A
JONUI BUDRIUI
mirus, velionio žmonai, vaikams ir artimiesiems nuosirdžiai užuojautą reiškia
LIETUVIŲ SKAUTŲ BROLIJA

Lietuvos Generaliniam Konsului
A + A
JONUI BUDRIUI
mirus, žmonai Reginai Budrienei ir šeimai nuosirdžiai užuojautą reiškia
Maironio mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiui — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užėikite — įsitikinsite!
6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6
New Yorke — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047 (Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewode — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7068
Astorijsje — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210
Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushing — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

SKALBIMO MAŠINŲ (Washing Machines) ir SĄLDYTUVŲ (Refrigerator) mechanikas, sąžiningai ir gerai atlieka darbus.
JONAS BLAZEVIČIUS
87-83 97th Street Woodhaven, N. Y. Skambinti vakarais VI 7-3195

Didelis pasirinkimas
Nelaukite paskutinės valandos
ALEX DIMANT FUR CO.
RYGOS KAILINIŲ SIUVEJAI
150 WEST 28th STREET NEW YORK, N. Y. Room 402
CHelsea 2-1079 • CHelsea 2-0535

WAGNER THEATER
110 Wyckoff Ave., prie DeKalb Ave. Brooklyn-Ridgewood; tel. VA 1-2613
Kasa atidara: Penktadieniais 6 val. p.p.
Šeštadieniais iki filmos pabaigos, Trečiadieniais — 12 val. dienos.
Penktadienį, rugsėjo 11 — iki Trečiadienio, rugsėjo 16, 1964
Linkmsa spalvingos gamtos filma — "ROBERT UND BERTRAM"
Vaidina: V. Torriani, W. Millowitsch, T. Herr
Friedris filmas: "Schwarzwalddelodie"
Ir naujausia Vokietijos savr't. apžvalga

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS
— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelėi. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:
S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N. Y. C.
Krautuvės atviros kasdien ir sekmadieniais, išskyrus šeštadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.
S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Vaziuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas.

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje —
Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio kelones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam keliuonių biurui į R. Europą
COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.
45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.
Paskubina siuntinį draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį
Licensed by V/O Vneshtorg
SIUNTINIAI APDAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVEJAS NIEKO NEMOKA —
Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų, moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemo-kamų kainaraščių rašykite ar aplankykite joms artimiausią skyrį:

- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
• CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 6-6966
• NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• NEW YORK 11, N.Y. — 133 W. 14th Street CH 3-2583
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
• SO. BOSTON 27, Mass. — 327 West Broadway Tel. 268-0068
• DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
• BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Street DI 5-8808
• ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-6245
• CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 5-2737
• CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
• HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 233 8030, 246 0215
• HAMTRANCK, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
• IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
• YONKERS, N.Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2781
• LOS ANGELES 22, Calif. — 969 So. Atlantic Blvd. AN 1-2994
• LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
• NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
• PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street MU 4-4619
• PASSAIC, N.J. — 176 Market Street GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street AW 8-2868

VILNONĖS MEDŽIAGOS JUSŲ ARTIMIESIEMS
IMPORTUOTOS IR VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkėms, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užėikite ir įsitikinsite!
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusį J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBUVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuė GL 2-6916
Vienuolynas GL 5-7058

Šeštadienė Maironio vardo mokykla Brooklynė naujus mokslo metus pradėda rugsėjo 12 d. 9 val. ryto Apreiškimo parapijos mokykloje. Mokinių registracija bus žemutinėje salėje 9:15 val. Tą šeštadienį pamokos bus iki 1 val. popiet. Tėveliai prašomi mokiniams įduoti priešpiečius, nes mokiniai į krautvė nebūs leidžiami, taip pat neveiks gėrimo automatas.

Prel. Pr. Juras, Kunigų Vienybės pirmininkas, dalyvavo L. K. Mokslo Akademijos suvažiavime rugsėjo 5, 6, 7 dienomis Fordhamo universitete ir Kunigų Vienybės suvažiavime, kuris vyko rugsėjo 8 Maspetho lietuvių parapijos salėje. Rugsėjo 9 jis lankėsi Darbininko redakcijoje ir taip pat dalyvavo posėdyje, kuriame buvo svarstomi Šiluvos koplyčios statybos reikalai.

Kun. Alg. Kezys, S.J., iš Chicago šiuo metu atlieka pastoralinius darbus New Yorko apylinkėse ir drauge svečiuojasi pas savo tėvus Woodhavene.

Lietuvių Moterų Atstovybė ir LMA New Yorko klubas velionii gen. konsului J. Budriui pagerbti vietoje gėlių skiria 25 dol. Vasario 16 gimnazijai.

Akademinio Skautų Sąjūdzio vasaros stovykla įvyko rugp. 24-30 Tuxedo, N.Y. Dalyvavo 80 ASS narių. Uždarymo diena stovykloje pašnekesius pradėdė Vliko pirm. J. Audėnas, R. Kezys ir V. Bražėnas. Stovyklai vadovavo A. Treinys iš Bostono, talkininkaujant K. Nemickui, D. Palubeckaitėi, T. Jakubauskui, A. Glodui ir kt.

Moterų Vienybės pirmasis šio sezono susirinkimas šaukiamas rugsėjo 15 Arinų namuose, 86-04 94 St., Woodhavene. Pirminkė Helen Kulber prašo narsės dalyvauti.

Dr. J. Kazickas pažadėjo finansuoti prel. Pr. Juro Alkos archyvui supirkti reikšmingesnius ir retesnius svetimom kalbom leidinius apie Lietuvą, ypač istorinių šaltinių leidinius, kurių JAV bibliotekose nėra arba sunkiai prieinami.

Freternitas Lithuania — gydytojų korporacijos suvažiavimas bus spalio 10 ir 11 Waldorf Astoria viešbutyje New Yorko. Banketas bus spalio 10.

New Yorko vyrų orkestras rugsėjo 6 koncertavo Clevelande.

Antras kaimas — Chicago lietuvių satyrinis teatras — lapkričio 21 pirmą kartą pasirodys New Yorko.

Lietuvių diena New Yorko valstybės paviljone

Rugsėjo 20 pasaulinės parodos New Yorko valstybės paviljone bus lietuvių diena. Iškilmės prasidės 3 val. popiet prie lietuviško kryžiaus, kur Lietuvos vyčiai padės vainiką. Tada karo veteranai su vėliavomis nulydės į New Yorko valstybės paviljoną.

Ten invokaciją sukalbės prel. J. Balkūnas, trumpą kalbą sveikinimą pasakys sen. Kenneth Keating.

Programoje pasirodys aplinkiniai chorai ir šokių grupės. Programa tęsis iki 6 v.v.

Lietuvių dieną reklamuojant per parodos televiziją, R.C.A. rugs. 12 pagamins spalvotą filmą, nufilmuos Apreiškimo parapijos chorą ir Lietuvos vyčių 41 kuopos tautinių šokių grupę. Filmavimo darbą atliks savo paviljone pasaulinėje parodoje.

ALK Moterų 5-gos 29 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 13 d. 4 v. popiet Apreiškimo parapijos salėje. Valdyba prašo visas narses atsilankyti.

Gerimantas Penikas, aktyvus lietuviškos spaudos foto bendradarbis, veiklus New Yorko akad. skautų judėjime, darbo reikalais devyniems mėnesiam išvyko į Florida.

Balfo jubilėjinis seimas New Yorko bus spalio 17-18 d.

LK MOKSLO AKADEMIJOS uždarymo posėdis.

LKM BANKETAS rugsėjo 6 vakare Ramskeller Fordhamo universitete. Kalba dr. J. Kazickas, banketo šeimininkas. Nuotraukos P. Ažuolo.

L. KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

MIC. — Psichoanalizė katalikų mokslo šviesoje, kun. dr. V. Cukuras — Konkrečios dabarties gyvenimo tikrovės teologija. Teisės sekcijoje — prof. Br. Kazlas — Krikščioniškos valstybės bei visuomenės sampratos raida.

Jei minėtose sekcijose vyravo senesnės kartos mokslinės jėgos, tai gamtos moksluose persivėrė jaunesnės jėgos. Antai, tikslųjų ir gamtos mokslų sekcijoje po įvadinio dr. A. Damušio pranešimo kalbėjo prof. R. Zalubas — Retųjų žemių spektrai ir jų atominė struktūra, prof. R. Kontrimas — Epitaksinių kristalų ir transistorių augimas, dr. J. Gyls — Eksperimentiniai vaistų terapijos aspektai prieš psichines ligas, dr. J. Genys — Augalų genetiką; pedagogikos bei psichologijos sekcijoje dr. A. Sužiedėlis — Kaltės sąvoka ir rolė psichinių sutrikimų vystyme.

Kur pranešimų buvo apstu, pranešėjai sunkiai sutilpo į nu-

matytą laiką, ir jų pilni pranešimai bus jau paskelbti Suvažiavimo darbuose. Klausytojų turėjo pakankamai visos sekcijos.

SOCIALINIS BENDRAVIMAS

Tokios rūšies suvažiavimai turi reikšmės ne tik intelektualiai atsigavimui, bet ir socialiai pabendrauti. Pastarajam tikslui čia buvo nepaprastai geros sąlygos: erdvis, vėdinamos, jaukios patalpos asmeniniam pasikalbėjimui, patogūs ir pigūs patsiprinimas arba ir maitinimas — ir tai tose pat patalpose. Tai reti patogumai tokiem suvažiavimam.

Socialinio bendravimo viršūnė buvo sekmadienio vakarą banketas, kurį suvažiavimo dalyviai surengė dr. J. ir A. Kazickai. Dainavo V. Baltrušaičio vadovaujamas vyrų choras, kalbėjo Philadelphiajos universiteto profesorius A. Sennas prisiminimus apie akademijos steigiamąjį susirinkimą bei jo dalyvius, sveikino Fordhamo universiteto prezidentas kun. V. T. O'Keefe, kalbėjo patsai banketo šeimininkas dr. J. Kazickas, Bendra nuotaika buvo pakili.

PAMALDOS

Visas tris dienas prieš darbų pradžią buvo pamaldos. Šeštadienį mišias į Sventąją Dvasią laikė prel. J. Balkūnas, sekmadienį mišias atlikė ir pamokslą sakė vysk. V. Brizgys, pirmadienį už mirusius akademijos narius mišias aukojo prel. P. Juras.

IŠKILMINGA IR PABAIGA

Antras ir paskutinis bendras posėdis buvo pirmininkaujamas dr. J. Girmaus. Darbai buvo baigti prisiminimu apie lietuvių tautos kovą dėl raidės prieš 100 metų. Apie tai buvo išklaustas S. Sužiedėlio pranešimas. Po jo prel. P. Juras pra-

šė gausybės sveikinimų, kuriuos paskaitė sekretorius kun. dr. J. Vaišnora paskutinis žodis priklausė akademijos pirmininkui prof. A. Liūimai. Priminė, kad suvažiavime dalyvavo arti 200 asmenų. Dėkojo visiem o labiausiai rengimo komitetui, kuriame buvo prof. V. Jaskevičius, prof. A. Vasys, prel. J. Balkūnas ir kun. dr. V. Gidžiūnas, O.F.M.

REGISTRUOJA atvykstančius į KLM Akademijos suvažiavimą. Nuotr. P. Ažuolo.

Moteris ieškoma namų ruošai ir prie dviejų vaikų 3 kartus savaitėje, Jamaicaoje. Atlyginimas geras. Skambinti vakarais nuo 6 val. Telef. AX 1-31 66.

Ridgewood išnuomojamas 4 kambarių butas su apšildymu. Butas yra pirmame aukšte. Skambinti vvkarais po 6 val. EV 6-5888.

BOSTONO ŽINIOS

Balfo reikalams pinigų vajus vykdomas nuo rugsėjo 1 iki spalio 15. Valdyba kreipėsi į jaunimo organizacijas, kad padėtų rinkti aukas. Spalio 4 rengiamas banketas. Spalio 17-18 bus Balfo jubilėjinis seimas New Yorko. Norima nuvežti kuo didesnį čekių ta progą. Vėliau bus simfoninis koncertas, kurį globoja Balfas. Koncerto pelnas skiriamas vargo mokyklų vaikučiams Vokietijoje. Dabartinio piniginio vajaus aukas galite įteikti Balfo direktoriui Jus. Vaičiūčiui, Cosmos Parcel Co.

Solistė Janina Liustikaitė, viešėdama Bostono, giedoja šv. Petro bažnyčioje rugpjūčio 30. Ji buvo atvykusi iš Kanados. Iš Bostono išvyko į Kat. Mokslo Akademijos suvažiavimą New Yorko.

Raimundas Žičkus dalyvavo Amerikos chemikų suvažiavime rugpjūčio 31 ir rugsėjo 4 Chicagoje. Jis atstovavo Jarrel-Ash bendrovei.

Šeštadieninė lituaninė mokykla pradėda darbą rugs. 19, šeštadienį, šv. Petro lietuvių parapijos mokyklos patalpose. Prašoma atvykti visus buvusius mokinius ir naujus. Rodos, nereikėtų nepaminti, kaip labai svarbu gerai pramokti savo gimtos kalbos, pažinti lietuvių tautos praeitį ir kultūrą. Jokiu būdu tai nebūs 'sugaištas laikas' arba nuo vaiko atitrauktas šeštadienio laisvalaikis. Jis vistiek praleidžiamas dykinėjant. Vaikai bus vėliau tėvam dėkingi, kad juos mokė darbštumo ir rūpinosi, kad savo gimtąja kalba gražiai kalbėtų. Dar senais laikais mūsų kaimo žmonės išmintingai kalbėjo sakydami, jog ant pečių nenešiosi, lyg kėkiją našta, jei ko būsi ir daugiau išmokes. O čia yra ir tautinė pareiga, sakydama, tiesiog sąžinės diktuojama — be svetimų kalbų gerai mokėti ir savąją.

NAUJOS KNYGOS IR PLOKSTELĖS

Darbininko administracijoje galima gauti:

1. **Vaclovo Čičūno TAUTINIS AUKLĖJIMAS SEIMOJE.** Trumpas tautinio auklėjimo vadovas lietuviškajai šeimai išvijoje. Išleido Vliko lietuviybės išlaikymo tarnyba. Labai parankaus formato knygelė, kietais apdarais, 220 pusl. Kaina 1 dl.

2. **SUK, SUK RATEL!** Nauja lietuviška plokstelė, išleista Euroton International bendrovės J. Stuko rūpesčiu. **Vilniaus choras dainuoja 14 dainų.** Kaina 4 dol.; su persiuntimu 4.50 dol.

3. **Lietuviško kryžiaus atvirukai.** Iš pasaulinės parodos New Yorko. Dvylika atvirukų 1 dol., už tris — 25 centai.

Rašyti arba kreiptis: Darbininko administracija, 910 Wiltoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, telef. GL 2-2923.

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPYLIČIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas
FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva
GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

B. SHALINS
Salinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(Prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiame garbingas laidutes
Koplyčios nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,
INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvų direktorius
MODERNIŠKA KOPYLIČIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL
FUNERAL HOME
Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvų direktorius
ir balsamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS
FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvų Direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menims dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žem-
mausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Didžiulis, tradicinis

LIETUVOS ATSIMINIMŲ RADIJO PIKNIKAS

NEW JERSEY LIETUVIAMS

Sekmadienį, rugsėjo - Sept. 13

ROYAL GARDENS PARKE IR SALĖJE
990 E. HAZELWOOD AVE., RAHWAY, N. J.

Pikniko pradžia 1:00 val. • Programa — 3:00 val.
Sokiai nuo 4:00 iki 10 val.

Įėjimas \$1.00, ženklukas 25¢ (Radijo Kultūros Fondui)

Programoje:

Didžiulė šokių ir dainų programą išpildys apylinkės tautinių šokių grupės ir chorai.
Šokių varžybos
Kitokios įvairenybės
Piknike veiks brolių Tamošaičių iš Boston, radijo mėgėjų, stotis trumpom bangom.

— PIKNIKAS ĮVYKS BET KOKIAM ORUI ESANT! —

Visus maloniai kviečiame!

A. ANDRIUSKEVICIUS
LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS
Auksas - sidabras - deimantai
laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

C. A. VOKET
VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

INITIUM SEMESTRI LINKSMĄ MOKSLO METŲ PRADŽIA —

rengia New Yorko studentų ateitininkų draugovė

rugsėjo 19 — Lietuvių Atletų Klube

- Sokiams groja A. Starolio orkestras
- Staliukai su užkandžiais
- Programoje bus humoro vakaras iš studentų stovyklos

Visi kviečiami!